Příloha č. 0843-10-P01

Zpráva o plnění Koncepce romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2013 za rok 2009

Obsah:

1. Úvod
2. Personální zajištění integrace romské menšiny na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností
3. Zaměstnanost
4. Bydlení
5. Školství
6. Bezpečnost
7. Kriminalita
8. Zdravotní péče
9. Terénní práce
10. Migrace Romů
11. Hlavní doporučení pracovníků obcí s rozšířenou působností ke zlepšení situace romské menšiny v kraji
12. Činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách
13. Podprogram na integraci romské komunity z rozpočtu Zlínského kraje
14. Plnění akčního plánu

Zpracováno: 9. 8. 2010
Projednáno: Komise RZK pro národnostní menšiny
Schváleno: Rada Zlínského kraje
Dne: 23. 8. 2010

Zprávu zpracovala:

- Bc. Jiřina Bradová, koordinátor pro národnostní menšiny a romskou problematiku, oddělení neziskového sektoru Odboru Kancelář hejtmana

Podklady dodali:

- Romští poradci a vedoucí sociálních odborů měst s rozšířenou působností Zlínského kraje
- Úřad práce ve Vsetíně
- Terénní pracovníci a terénní sociální pracovníci

Použitá publikace:

1. Koncepce romské integrace 2005
2. Sociální vyloučení Romů
3. Tisková zpráva Úřadu práce ve Zlíně, 11. 1. 2010
4. Zpráva o stavu romských komunit za rok 2009
5. Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách za rok 2009, Úřad vlády ČR
6. Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce
7. Přístup vlády ČR k integraci Romů – listopad 2008

1. Úvod

Koncepce romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2013 byla schválena Zastupitelstvem Zlínského kraje usnesením č. 0215/Z09/09 dne 16. 12. 2009. Materiál vychází z vládní Koncepce integrace romské komunity z r. 2005.
Vláda přistupuje k řešení romských záležitostí ze tří pohledů – z perspektivy lidských práv, z perspektivy národnostní a z širší perspektivy sociokulturní. Tyto přístupy nejsou v rozporu, nýbrž se vzájemně doplňují. Redukce romské problematiky na kterýkoli z nich by byla nežádoucím zkreslením. Vyváženému pojetí, které bere v úvahu všechna tři hlediska, odpovídá i struktura poradních orgánů vlády.
První z těchto perspektiv vyplývá z nutnosti zajistit, aby všichni občané České republiky, tedy i Romové, mohli v plné míře a bez jakékoli diskriminace užívat všech individuálních práv zaručených jim Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech, jimiž je Česká republika vázána a také právem Evropské unie. Z hlediska lidských práv se romskou problematikou zabývá Rada vlády ČR pro lidská práva.
Druhá perspektiva, národnostní, se opírá o specifická práva příslušníků národnostních menšin, jak jsou definována v Hlavě III. Listiny základních práv a svobod, Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin, a to včetně práv kolektivních. Tato specifická práva jsou konkrétně upravena zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. Z hlediska problematiky národnostní se romskou problematikou zabývá Rada vlády ČR pro národnostní menšiny.
Třetí perspektiva, sociokulturní, vychází z širšího pojetí „romské komunity“ obsaženého v důvodové zprávě k usnesení vlády ze dne 29. října 1997 č. 686 ke Zprávě o situaci romské komunity v České republice a k současné situaci v romské komunitě. O tuto perspektivu se opírá činnost třetího z poradních orgánů vlády, Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity.
Integrace příslušníků romských komunit se stala součástí právního řádu České republiky a dotýká se činnosti samospráv, tj. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a to § 8 - "Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti"
a činnosti krajů zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, a to § 7 - "Krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti".

Cílem krajské koncepce je nejen poskytnout informace i institucionálním zajištění dané oblasti na všech úrovních veřejné správy, vymezení spolupráce kraje a měst i obcí, popis demografického vývoje, ale také nastínění základních oblastí problémů, se kterými se tato skupina obyvatel potýká a doporučení Zlínského kraje vedoucí k vyřešení těchto problémů. Ztráta romské identity, kultury a jazyka nesmí představovat podmínku integrace Romů do české společnosti. Integrací je zde myšleno začlenění Romů do společnosti, které jim umožní, aby si zvolili, která kulturní specifika a odlišnosti si přejí zachovat.
Hlavní cíle koncepce jsou:

1. Zvýšení životní úrovně Romů (zvýšení kvality bydlení, zlepšení zdravotního stavu, zvýšení zaměstnanosti, podpora terénní práce, zlepšení socioekonomické situace v romské menšině, boj proti zadlužování).
2. Zvýšení vzdělanosti a uchování tradic (zvýšení počtu romských dětí v mateřských školách a základních školách, rozvoj romské kultury a jazyka, vytvoření tolerantního prostředí bez předsudků).
3. Odstranění vnějších překážek k začleňování Romů do společnosti (odstranění diskriminace ve všech sférách života Romů, zajištění bezpečnosti Romů, zabránění segregace a sociálního vyloučení Romů, prostorové koncentraci Romů).

2. Personální zajištění integrace romské menšiny na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností:

Obec	agendu zajišťuje	funkce	telefon	e-mail
Zlín	Zdenka Konečná	sociální odbor	577630817	**zdenkakonecna@muzlin.cz**
Otrokovice	Ing. Alena Havlíková	vedoucí oddělení dávek a služeb	577680442	**havlikova@muotrokovice.cz**
Vsetín	Ing. Jan Plšek	vedoucí odd. sociální prevence	571491 625	**tsp@email.cz**
Uherské Hradiště	Ladislav Zochr	referent odboru sociálních věcí	572525788	**Ladislav.Zochr@mesto-uh.cz**
Uherský Brod	Hana Dolinová	ved. oddělení sociál. věcí	572615360	**hana.dolinova@ub.cz**
Kroměříž	Libor Jarmar	ved. oddělení sociálně právní ochrany dětí	573321415	**libor.jarmar@mesto-kromeriz.cz**
Valašské Klobouky	Ludmila Cmajdálková	ved. oddělení sociálních věcí	577311133	**cmajdalkova@mu-vk.cz**
Holešov	Irena Seifertová	odbor sociál. věcí	573521754	**Irena.seifertova@holesov.cz**
Vizovice	Vladimír Nedbal	odbor sociální- kurátor pro mládež a dospělé	577599 157	**vladimir.nedbal@mestovizovice.cz**
Rožnov p. Radhoštěm	Roman Krystyník	Romský poradce, odd. sociálních věcí	571661263	**krystynik.soc@roznov.cz**
Valašské Meziříčí	Bc. Jarmila Ptáčková	vedoucí odboru sociálních věcí	571674 565	**ptackova@muvalmez.cz**
Luhačovice	Mgr. Miluše Netíková	vedoucí odboru sociálních věcí	577197269	**netikova@mesto.luhacovice.cz**
Bystřice pod Hostýnem	**Jana Váňová**	**odbor sociálních věcí – dávky hmotné nouze**	**573501982**	**vanova@mubph.cz**

Většina měst pověřila výkonem zajišťování práv národnostních menšin převážně vedoucí oddělení z odboru sociálních věcí, kteří mají částečným úvazkem vykonávat romskou problematiku. Taková kumulace funkcí není vhodná a neumožňuje pracovníkovi, aby se mohl této profesi plně věnovat. Není prostor k návštěvě romských rodin a zjišťování problémů, se kterými se potýkají.
Ze 13 obcí s rozšířenou působností mají pouze 3 obce zřízenou funkci romského poradce a to:

- Vsetín = 0,25 úvazku
- Rožnov pod Radhoštěm = 0,2 úvazku
- Holešov = 0,2 úvazku

3. Zaměstnanost

K 31. 12. 2009 bylo na úřadech práce Zlínského kraje evidováno celkem 33 836 uchazečů o zaměstnání a míra nezaměstnanosti dosáhla hodnoty 10,83. Míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji byla vyšší, než celorepubliková míra nezaměstnanosti, která byla ke stejnému datu 9,2.
Z celkového počtu evidovaných uchazečů ve Zlínském kraji bylo na konci měsíce prosince 33 136 dosažitelných uchazečů o zaměstnání tj. těch, kteří mohli okamžitě nastoupit do zaměstnání (nebyli v pracovní neschopnosti, neúčastnili se rekvalifikace atd.). Zatímco se celkový počet uchazečů o zaměstnání v kraji zvýšil o 1 920 osob, počet dosažených uchazečů o zaměstnání se zvýšil o 2 323 osob.
K 31. 12. 2009 bylo v evidenci úřadů práce Zlínského kraje o 13 788 uchazečů více než ve stejném období roku 2008. To představovalo nárůst celkového počtu uchazečů o zaměstnání o 68, 8%.

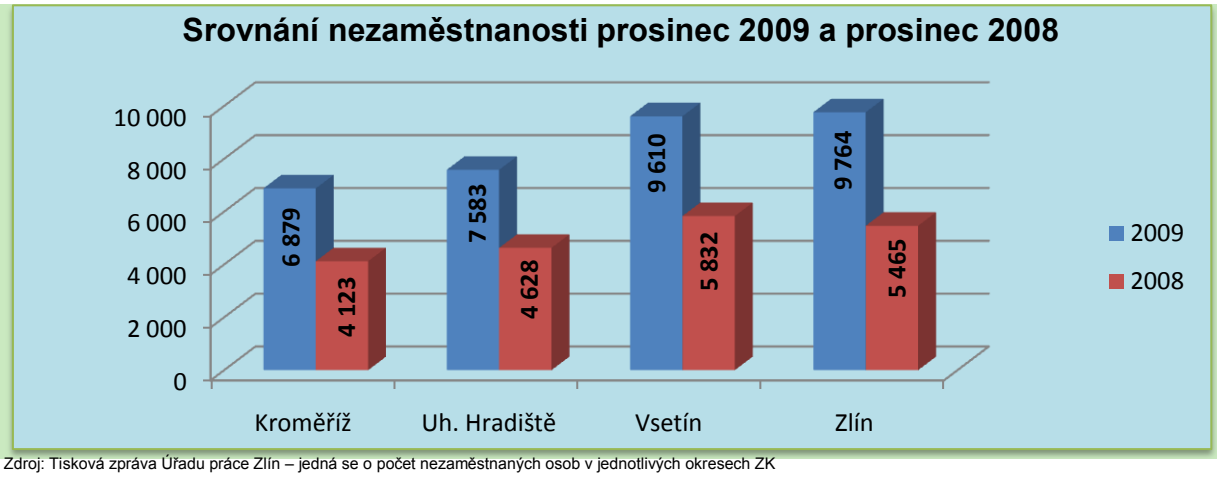
Míra nezaměstnanosti se v průběhu prosince 2009 zvýšila ve všech okresech Zlínského kraje. Okresem s nejvyšší mírou nezaměstnanosti byl okres Kroměříž = 12,72 a nejnižší míra nezaměstnanosti byla v Uherském Hradišti = 9,61.[1]

Vývoj nezaměstnanosti ve Zlínském kraji v roce 2009

	leden	únor	březen	duben	květen	červen
uchazeči – počet	23 170	25 205	26 799	27 677	28 045	28 722
míra nezaměstnanosti	7,23 %	7,97 %	8,47 %	8,80 %	8,94 %	9,20 %
volná místa – počet	3 070	2 471	2 253	2 041	2 049	1 880
	červenec	**srpen**	**září**	**říjen**	**listopad**	**prosinec**
uchazeči – počet	30 487	30 927	31 583	31 387	31 916	33 836
míra nezaměstnanosti	9,80 %	9,95 %	10,06 %	9,98 %	10,07 %	10,83 %
volná místa - počet	1 763	1 598	1 524	1 365	1 305	1 252

Zdroj: Tisková zpráva Úřadu práce Zlín

Neměnnou skutečností je poměrně vysoká nezaměstnanost Romů, která se pohybuje kolem 70%. Lze konstatovat, že Romové jsou oproti jiným skupinám populace jen málo zasaženi obecnou vládní politikou zaměstnanosti. Velké procento Romů čelí výrazným obtížím v získávání přístupu na pracovní trh, což je reálným důvodem pro zavedení cílených a specializovaných opatření adresovaných romským komunitám. Principem takových opatření je dát každému šanci v přístupu na trh práce, tj. vyrovnat jeho handicap, než jde na trh práce, nikoli následně.
Krajská koordinátorka v tomto směru spolupracovala na projektu s fy Čapek-Winduo, Slezská Ostrava a romskou poradkyní Bc. Lýdii Poláčkovou, která pracuje na Magistrátu města Ostravy. Projekt byl zaměřen na rekvalifikaci a následné zaměstnání romských pečovatelek a hospodyň. Projekt byl podán do výzvy MPSV ČR, bohužel nebyl podpořen.

Zdroj: Tisková zpráva Úřadu práce Zlín – jedná se o počet nezaměstnaných osob v jednotlivých okresech ZK

Zlín - vzhledem k tomu, že není možné sledovat poměr romského a neromského obyvatelstva ve skupině nezaměstnaných osob, nemá Úřad práce ve Zlíně vytvořený program zaměřený pouze na nezaměstnané Romy. Ani míra nezaměstnanosti u romské menšiny nelze odhadnout. Ve všech aktivitách pro ohrožené skupiny jsou romští občané zastoupeni. Jedná se např. o program pro dlouhodobě nezaměstnané, program pro ženy po mateřské dovolené, program pro osoby se zdravotním postižením, atd. Žádná procenta,

1 (Informace z tiskové zprávy Úřadu práce ve Zlíně 11. 1. 2010)

poměry ani odhady není úřad práce schopen poskytnout. Přednostně by měla být řešena nezaměstnanost, zamezení práce na černo a zneužívání dávek nejen u Romů, ale v celé společnosti. Odhad terénního pracovníka hovoří o 60% nezaměstnanosti u romských občanů ve Zlíně. V tomto městě pracuje nejvíce Romů ze všech měst v kraji. K příčinám nezaměstnanosti Romů patří nižší vzdělání, zdravotní problémy, nechuť pracovat, preference práce na černo. Hospodářská krize nemá jiný dopad na Romy než na majoritní společnost. Nedocházelo k žádnému hromadnému propouštění ze zaměstnání. Magistrát města Zlína (MMZ) dlouhodobě pravidelně zaměstnává na veřejně prospěšných prácích i romské občany, romské firmy mají možnost ucházet se o zakázky. Odbor realizace investičních akcí MMZ spolupracuje dlouhodobě k oboustranné spokojenosti s firmou STANIX – projekt při opravách kanalizací, místních komunikací nebo např. při úklidu sněhu. Spolupracuje také s firmou ROMSTAV, zde odbor objednal v roce 2009 předláždění části vnitřního dvora detašovaného pracoviště, avšak s kvalitou práce nebyla spokojenost, proběhly dvě reklamace. Také Technické služby Zlín zaměstnávají dlouhodobě jednoho Roma jako kmenového zaměstnance a spolupracují se dvěma skupinami vedenými Romy živnostníky při různých stavebních, výkopových, pomocných pracích, zimní údržbě apod. Od července 2009 realizuje město Zlín veřejnou službu pro příjemce dávky pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí. V jejím rámci se od zavedení pravidelně angažují dva romští občané. Ostatní nenastoupili nebo se po prvním dnu nevrátili. Diskriminace na trhu práce není zatím známa. Sociální podnikání ve Zlíně neexistuje.

Vizovice – bez informací pracovníka pověřeného touto problematikou.

Otrokovice - úřad práce nerozlišuje, zda se jedná o Roma či nikoli. Míra nezaměstnanosti u romské menšiny není známa. Město nemá informace, že by úřad práce organizoval nějaké programy pro Romy. Existují veřejně prospěšné práce, které provádí Technické služby Otrokovice. Veřejnou službu zatím město neprovozovalo, otázka jejího zřízení se v dohledné době chystá, sbírají se aktuální podklady a zkušenosti jejich poskytovatelů. Diskriminace na trhu práce a způsoby jejího řešení nejsou známy. Sociální podnikání ve městě není.

Valašské Klobouky – bez informací pracovníka.

Luhačovice – bez informací pracovníka.

Vsetín – odhad pracovníků městského úřadu hovoří až o 70% nezaměstnanosti u romské menšiny v některých lokalitách. Úřad práce dlouhodobě podporuje pomocí nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti uchazeče, jimž má být podle zákona o zaměstnanosti č.435/2004 Sb., v platném znění, v § 33 věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání.
Jednou z hlavních forem podpory při zaměstnávání Romů jsou veřejně prospěšné práce (VPP). V roce 2009 na VPP zařadili celkem 26 Romů, z toho 12 uchazečů u Technických služeb Vsetín, 12 uchazečů u Technických služeb Valašské Meziříčí, 1 uchazeč byl zaměstnán na VPP u Obecního úřadu Branky a 1 uchazeč v obci Růžďka. Úřad práce spolupracuje s Pracovní skupinou města Vsetína, kde se snaží nacházet nové projektové možnosti pro cílovou skupinu romské populace v OP LZZ a INTERREG IIIA. Žádný z plánovaných projektů se prozatím nepodařilo zrealizovat.
Mezi příčiny nezaměstnanosti u romské menšiny patří nedostatek pracovních příležitostí, xenofobní, stereotypní postoj zaměstnavatelů, nízká úroveň vzdělání, kvalifikace a praxe romských uchazečů, nízká motivace změny zaběhlého životního stylu závislého na sociálních dávkách a vysoká zadluženost (v případě exekucí srážky ze mzdy). Zaměstnanost žen není u Romů obvyklá, musí zajistit provoz domácnosti a děti. Světová krize nemá na romskou menšinu takový dopad jako na majoritu, neboť převážná většina byla již před nástupem krize v evidenci na úřadu práce. Propouštění postihlo pouze jednoho Roma. Diakonie ČCE ve Vsetíně realizovala program na podporu zaměstnanosti Romů v oblasti stavebnictví. Veřejnou službu pro město realizuje VKCI, je pro příjemce v hmotné nouzi

dobře dostupná a je Romy hojně využívána. Výskyt diskriminace na trhu práce není znám. Sociální podnikání ve městě není.

Rožnov pod Radhoštěm - i když v současné době dopadají na společnost důsledky hospodářské krize, situace na pracovním trhu v oblasti zaměstnanosti Romů se oproti roku 2009 nijak výrazněji nezměnila. Úřad práce ve spolupráci s městem připravuje pro osoby dlouhodobě nezaměstnané projekt obecně prospěšných prací, do kterého jsou přizváni i Romové. Řešit by se měla zadlužování, zvýšení zaměstnanosti s důrazem na zamezení zneužívání sociálních dávek bez ohledu na národnost z důvodů práce na černo. Míru nezaměstnanosti u Romů nelze určit, jelikož úřad práce neeviduje romské a neromské občany. Mezi hlavní příčiny nezaměstnanosti Romů je nižší vzdělání, zdravotní komplikace, nechuť pracovat, realizace práce na černo a pobírání sociálních dávek. Hospodářská krize má stejný vliv na majoritu i Romy. Aktivní politika zaměstnanosti využívá stejné nástroje pro všechny uchazeče. Od června 2009 realizuje město veřejnou službu pro příjemce dávek pomoci v hmotné nouzi. V jejím rámci se pravidelně angažují i Romové. Výskyt diskriminace na trhu práce nám není znám. Sociální podnikání ve městě neexistuje.

Valašské Meziříčí – úřad práce žádným způsobem nerozčleňuje nezaměstnané podle národnosti nebo etnické příslušnosti, takže nesleduje ani nezaměstnanost Romů. V roce 2009 neprobíhal žádný program na zvýšení zaměstnanosti Romů. V současné době je u romské populace téměř 100% nezaměstnanost. Na výkon veřejné služby nastupují jen někteří, mnozí se tomu snaží vyhnout dokládáním zdravotní nezpůsobilosti. Sociální podnikání ve městě neexistuje.

Kroměříž – v žádném případě nelze určit míru nezaměstnanosti u Romů. Možný je pouze nepřesný expertní odhad, protože nejsou dána jednoznačná kritéria pro určení romského příslušníka a je nepřípustné, aby se vedly jakékoli statistiky Romů. Mezi hlavní příčiny nezaměstnanosti patří nízké vzdělání, u starší populace negramotnost nebo pologramotnost, nechuť pracovat, zdravotní nezpůsobilost k práci. Dopad hospodářské krize je stejný jako u majority. Nástroje aktivitní politiky zaměstnanosti jsou stejné pro všechny občany, kteří chtějí pracovat. Speciálně zaměřené programy na Romy v Kroměříži nejsou. Městský úřad zavedl instituci veřejné služby od 1. června 2009 pro příjemce dávek pomoci osobám v hmotné nouzi. Sociální podnikání se zaměřením na obtížně zaměstnatelné Romy v regionu není.

Holešov – míra nezaměstnanosti u romské menšiny není pracovníkům města známa. Úřad práce nezjišťuje u uchazečů o zaměstnání jejich rasový nebo etnický původ či národnost. Rovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnávání zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Proto je velmi obtížné stanovit, kdo Rom je a kdo není. Z toho důvodu nelze odhad nezaměstnanosti provést. Od 1.6.2009 byl pod městem zahájen institut veřejné služby. Město umožnilo občanům pobírajícím dávky hmotné nouze vykonávat veřejnou službu v Holešově, v zámecké oboře a v okolí zámku. Tuto službu nevykonávali jen občané Holešova, ale také občané okolních obcí. Zájem o výkon veřejné služby u občanů každý měsíc stoupal. Převážně měli zájem o výkon 30 hodin, které byly pro občany finančně efektivnější, a tím byli motivováni. V roce 2009 veřejnou službu vykonávali 4 Romové.
V Holešově fungují již třetím rokem veřejně prospěšné práce, kde v roce 2009 nastoupilo 9 Romů. Město také rozjelo projekt sociálního začleňování vyloučených občanů z lokality ul. Školní a dále na dlouhodobě nezaměstnané a zdravotně znevýhodněné. Během roku byli přijati další 2 Romové. Z celkového počtu 11 Romů vydrželo pracovat až do konce pouze 5 Romů, tedy ani 50%. Romským zaměstnancům chyběla pracovní kázeň, výdrž a pracovní návyky – častá pracovní neschopnost, neplacená volna, dobrovolné a neuvážené ukončení pracovního poměru jak ze strany zaměstnavatele, tak i pracovníků pro hrubé porušení pracovní kázně (převážně absence). Mezi hlavní příčiny nezaměstnanosti patří nízké vzdělání a zdravotní omezení. Ekonomická krize nevedla ke zvýšení počtu Romů v evidenci úřadu práce, došlo však k prudkému snížení vhodných volných míst se základním

vzděláním. Speciální volná místa pro Romy úřad práce nevede s ohledem na § 4 zák. o zaměstnanosti. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou nabízeny všem uchazečům o práci. Úřad práce v Kroměříži nebyl požádán o spolupráci žádným subjektem ani institucí a není zapojen v žádném programu na podporu zaměstnanosti Romů. Úřad práce v Kroměříži řešil v minulosti diskriminaci zejména v inzerátech, a to z důvodu věku a pohlaví. Nikdy nebyla řešení diskriminace z důvodu rasového nebo etnického původu. V roce 2009 neřešil ÚP žádný případ diskriminace a s Inspektorátem práce spolupracuje. Sociální podnikání v Holešově neexistuje.

Bystřice pod Hostýnem – bez informací pracovníka.

Uherské Hradiště – bez informací pracovníka.

Uherský Brod - není známo, že by úřad práce realizoval programy zaměřené na Romy. V oblasti nezaměstnanosti zde nepůsobí ani žádná nezisková organizace. Soustředit by se měla pomoc na rekvalifikace dospělých osob a pomoc při pracovním zařazení. Míra nezaměstnanosti u Romů je 90%. Mezi hlavní příčiny nezaměstnanosti patří chybějící kvalifikace a praxe, u žen se jedná o totéž. Absolventů je mizivé procento, neboť převážná část studium nedokončí. Hospodářská krize na nezaměstnanosti Romů nemá žádný vliv. Jsou dlouhodobě nezaměstnaní. Aktivní politika zaměstnanosti využívá rekvalifikace, ale pouze u vyučených. Romové se do rekvalifikací nehlásí z důvodu nedokončeného základního vzdělání a obavy z neúspěchu v kurzech. NNO nenabízí žádné programy na zaměstnanost Romů. Samospráva nabízí výkon veřejné služby a o tuto je v řadách Romů zájem. Romové projevují o jakoukoliv nabídku práce zájem. Romům chybí pracovní návyky a velmi často mají zdravotní omezení. Ze strany NNO neexistuje žádný antidiskriminační servis pro Romy. Je dlouhodobý nezájem státních a soukromých firem o romské pracovníky. Sociální podnikání ve městě neexistuje.

Vysoká nezaměstnanost Romů pramení z:
a) nedostatečného vzdělání
b) nedostatečné kvalifikace
c) žádné nebo malé praxe v oboru
d) špatné pracovní morálky
e) špatného zdravotního stavu
f) špatné předchozí zkušenosti se zaměstnáváním Romů
g) předsudků zaměstnavatelů nebo skryté diskriminace ze strany zaměstnavatelů
h) možnosti vykonávání práce na černo
ch) využívání dávkového systému

Možnosti řešení v oblasti nezaměstnanosti pro další období:
Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Všechna města v rámci Zlínského kraje by měla projevit snahu o zvýšení zaměstnanosti u Romů formou vzájemné spolupráce mezi úřady práce, samosprávou a jimi zřízených organizací např. Technickými službami.
- Romští poradci, sociální pracovníci a terénní pracovníci působící v romských komunitách mohou přispět k řešení problémů nezaměstnanosti a uplatnění na pracovním trhu jednak svoji prací při zvládání důsledků nezaměstnanosti zejména dlouhodobé a z hlediska zvýšení provázanosti a komplexnosti intervencí na trhu práce mají tito pracovníci velký význam v tom, že mohou efektivně napomáhat při zapojení nezaměstnaných Romů na pracovním trhu formou poradenské činnosti, asistence a podporou při vytváření rodinných, sociálních a vzdělávacích předpokladů uplatnění na pracovním trhu.
- Novela zákona o zaměstnanosti, platná od 1. ledna 2009 také rozšiřuje možnosti zřizování veřejně prospěšných prací obcím ve spolupráci s Úřady práce. Ideální je

provázanost VPP s certifikovanými rekvalifikacemi a nabídka obce absolventům VPP, kteří se během jejich výkonu osvědčí, do standardního pracovního poměru po skončení VPP v rámci např. „obecních firem“.

- Úřad práce, který může prosadit a dlouhodobě podporovat aplikaci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, viz zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.
- Problém uplatnění romské pracovní síly na trhu práce vyžaduje komplexní řešení. Prostředkem k budování takového provázaného přístupu je podpora vytváření lokálních programů, spolupráce mezi úřady práce, neziskovým sektorem, obecně prospěšnými společnostmi, romskými organizacemi aj.
- Důležitým nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti na podporu obtížně umístitelných uchazečů na trhu práce je vyhláška MPSV č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, a kterou se stanoví podrobnosti zřizování společensky účelových pracovních míst a vytváření veřejně prospěšných prací. Je třeba konstatovat, že uvedená zákonná opatření se mnou využívat jen za určitých podmínek a kritérií stanovených příslušným úřadem práce a dle daných možností regionu.
- Dalším nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti jsou rekvalifikace a poradenské činnosti. Je to jedna z možností, jak řešit nezaměstnanost obtížně umistitelných uchazečů na trhu práce formou vzdělávání. Uchazeči, kteří mají zájem si doplnit vzdělání nebo rozšířit svoji kvalifikaci, mají možnost nastoupit do rekvalifikace, která je jim při splnění podmínek výše citovaným zákonem plně hrazena.
- Je žádoucí, aby vyjmenovaná opatření, důsledně zohledňovala specifické potřeby vyplývající z postavení romských žen. Zejména sociální pracovníci v roli poradců pro zaměstnatelnost a další subjekty přispívající k realizaci strategie zaměstnanosti, musí zároveň reflektovat nutná opatření potřebná ke snižování rozdílů mezi muži a ženami v uplatnění na trhu práce, vyplývající z požadavků eliminace diskriminace.
- Úřady práce mohou soustředit svoji pozornost na podporu a rozvoj nezávislého drobného podnikání mezi Romy. Nezávislá ekonomická činnost Romů odpovídá kulturní tradici některých společenských vrstev této skupiny. Rozvoji nezávislému drobnému podnikání stojí v cestě obtížná adaptace začínajících podnikatelů na legislativní a administrativní rámec podnikatelských aktivit v České republice. Současně existují významné příležitosti pro osoby samostatně výdělečně činné v sociálně vyloučených lokalitách a chudinských čtvrtích měst. Je tedy nutné, aby úřady práce vytvořily nástroje podpory drobného podnikání mezi Romy.
- Úřady práce mohou nabízet rekvalifikační kurzy pro uchazeče, kteří projeví zájem o podnikání s možností poskytnutí příspěvku, podle zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 S., a za určitých podmínek stanovených příslušným úřadem práce.
- Velmi důležité je také zvýšit kontrolu nelegální práce.
- Důležité je pracovní poradenství, tj. individuální poradenství pro nezaměstnané osoby v produktivní věku žijící v sociálně vyloučené lokalitě. Součástí poradenství je asistence při vyhledávání pracovních nabídek, asistence při kontaktování zaměstnavatele, doprovod klienta na pracovní pohovory (v odůvodněných případech), facilitace nedorozumění mezi novým zaměstnancem a klientem (nutno během celých 3 měsíců zkušební doby). Primárním cílem pracovního poradenství je nalezení pracovního uplatnění pro klienta a udržení zaměstnání, sekundárně ale také zvýšení kompetencí klienta pro ucházení se o zaměstnání v budoucnu (navigace k umění sebeprezentace, podpora sebevědomí).
- Psychosociálního poradenství. Situace vyloučení nemá jednu příčinu, často jedna oblast problémů ovlivňuje druhou a psychická frustrace těchto osob je natolik hluboká, že vyžaduje péči odborníků. Cílem tohoto specializovaného poradenství je namotivování klienta k postupné akceptaci vzorce, dle kterého zaměstnání, resp. vůbec práce jako taková je činností, která pozitivně ovlivňuje život jedince i jeho rodiny ve všech sférách života. Je to dlouhodobá, kapacitně náročná individuální práce s klientem, na kterou musí navazovat nabídka postupného vzdělání.

- Poradenství zaměstnavatelům - má za cíl motivovat k dlouhodobému a „férovému“ zaměstnání nízko- či nekvalifikovaných osob. Na základě individuální práce s klienty prezentovat potenciálním zaměstnavatelům výhody zaměstnání těchto osob (dle individuálních dispozic uchazečů např. fyzická zdatnost, předpoklad vděčnosti za zaměstnání a věrnosti zaměstnavateli, perspektivu rozvinutí kvalifikace praxí, atd.).
- Využít lze také možnosti změny směrnice o veřejných zakázkách měst a to: Zvláštní podmínkou pro plnění veřejné zakázky: ve smyslu § 44 odst. 8 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách zadavatel požaduje, aby alespoň 10 % z celkového počtu pracovníků dodavatele, kteří se budou podílet na plnění zakázky, pocházelo z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob, tj. uchazečů o zaměstnání, kteří byli bezprostředně před započetím plnění zakázky evidováni úřadem práce po dobu alespoň 5 měsíců. Podmínku dodavatel splní, pokud tyto osoby prokazatelně ukončí evidenci na úřadě práce v souvislosti s uzavřením pracovněprávního vztahu s dodavatelem. Součástí nabídky musí být prohlášení uchazeče o tom, že nejméně 10 % osob, které se budou podílet na plnění zakázky, přijme do pracovního poměru či na dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr, z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob. Vítězný uchazeč o zakázku před podpisem smlouvy se zadavatelem předloží seznam osob, s nimiž uzavřel pracovněprávní vztah v souvislosti s plněním zakázky potvrzený místně příslušným úřadem práce, a zároveň předloží prohlášení o celkovém počtu osob, které se budou na plnění zakázky podílet.
- Zde je také volné místo pro neziskový sektor, jehož kapacita napomáhat v programech podporovaného zaměstnávání Romů je malá. MPSV ČR vypsalo 10. 4. 2009 Výzvu – oblast intervence 3.1, aktivita c) investiční podpora sociální ekonomiky, kde lze zakládat nové podnikatelské aktivity, maximální výše na jeden projekt činí 5 493 800 Kč. Ukončení příjmu žádostí je 30. listopadu 2012.
- Sociální podnikání či sociální firmy, tj. podpora vzniku subjektů, které vytvářejí pracovní místa pro dlouhodobě nezaměstnané obyvatele sociálně vyloučených lokalit. Prostřednictvím IOP – 3. 3. aktivita c) – investiční podpora sociální ekonomiky. Program zajišťuje investiční pomoc pro podporu a rozvoj nástrojů sociální ekonomiky. Jedná se o podporu inovativních aktivit, které umožní sociálně vyloučeným osobám a osobám ohrožených sociálním vyloučením vstup na trh práce a do podnikatelského prostředí. Sociální podnikání řeší prostřednictvím samostatné podnikatelské aktivity a účasti na trhu otázky nezaměstnanosti, sociální soudržnosti a místního rozvoje a svou činností podporuje solidární chování, sociální začleňování a růst sociálního kapitálu zejména na místní úrovni s maximálním respektováním trvale udržitelného rozvoje.

4. Bydlení

Otázka bydlení do jisté míry určuje charakter a standard sociálně vyloučených romských lokalit. Velká část těchto lokalit totiž existuje v místech, která byla z různých důvodů považována za málo atraktivní. Některé lokality dokonce vznikly jako nouzová forma ubytování např. Vsetín – Poschla. Obyvatelé mají obecně velmi malé šance odstěhovat se mimo lokalitu. V relativně nejhorší situaci se pak nalézají rodiny s malými dětmi, které často žijí v domácnosti svých rodičů, bez reálné šance získat vlastní byt. K pronájmu bytu nemají dostatek prostředků. Navíc jsou pro většinovou společnost minimalizováni tím, že pocházejí z prostředí ghetta nebo vyhlášené lokality. Získat obecní byt je pro ně prakticky nemožné. V rámci pokračujícího procesu sídelní segregace jsou mnozí Romové často vytěsňováni do okrajových částí měst s nízkou nebo žádnou dostupností služeb. Dokazování rasové diskriminace v takových případech je však velmi obtížné, neboť jde často o rodiny vyznačující se kromě odlišné etnické příslušnosti i různými sociálními problémy, nebo rodiny narušující občanské soužití. Vytěsňováním Romů tak dochází k vytváření novodobých ghett, v nichž se koncentruje sociálně nejslabší vrstva obyvatelstva, což vede ke vzniku zdravotnických, hygienických a bezpečnostních rizik a k rozvoji sociálně patologických jevů

v těchto oblastech. Řešení uvedených problémů si v budoucnu vyžádá mnohem větší náklady, než jaké by vyžadoval aktivní a preventivní přístup předcházející sociálnímu vyloučení v současnosti. Obce tak ve skutečnosti jen oddalují řešení problémů nebo jej přesunují na stát. Obce ve Zlínském kraji nevyužívají možnosti výstavby azylových domů, domů na půl cesty nebo jiného zázemí pro poskytování sociálních služeb. V současné době je otevřená výzva k předkládání žádostí o finanční podporu v rámci Integrovaného operačního programu pro tyto výstavby.

Zlín - má svoji lokalitu Obeciny, kde je větší koncentrace romského obyvatelstva. Bydlí ve starších, ale zrekonstruovaných bytech I. kategorie. Většinou bydlí v malometrážních obecních bytech 1+1 nebo 2+1. Byty nejsou zdevastované a jsou pěkně udržované. Pořadníku na městské byty Romové využívají a byty jsou jim přidělovány. Hodně Romů má bydlení odkoupeno do svého vlastnictví. Problémy s bydlením jsou v romské populaci stejné jako v neromské, neexistuje větší výskyt ztráty bydlení u Romů. Pokud se rodina ocitne bez přístřeší, tak se převážně uchýlí k příbuzným, osamělé matky využijí možnosti bydlení v Azylovém charitním domě pro matky s dětmi ve Zlíně, minimum rodin využívá ubytovny. Žádné praktiky ze strany pronajímatelů nejsou zaznamenány. Integrační nástroje v oblasti bydlení jsou stejné jako u ostatních obyvatel. Prostupné bydlení ve Zlíně neexistuje. V případě neplatičů se město snaží nalézat zvláštní příjemce. Všem potřebným se poskytuje poradenství a především občany v hmotné nouzi důsledně kontrolují (měsíční kontrola úhrady bydlení). Řešení sociálně vyloučených lokalit ve Zlíně není zapotřebí.

Otrokovice – Romové bydlí v obecních i vlastních bytech o standardní velikosti. Byty jsou udržované, popř. vylepšené a Romové dostávají přidělené byty z pořadníku města za stejných podmínek jako ostatní občané města. Celkem 5 rodin bydlí v RD a hradí si náklady spojené s užíváním bytu. Jedna rodina bydlí v domku snížené kvality, tři rodiny bydlí v bytě 1+1. Městské byty se přidělují na základě podaných žádostí. Pokud přijde romská rodina o bydlení, tak se uchýlí k rodině, do komerčních ubytoven nebo využívají azylového bydlení či migrují jinam. Žádné praktiky pronajímatelů či jiných subjektů na trhu s byty nejsou známy.

Vizovice – ve městě jsou pouze dvě romské rodiny, bydlí ve vlastních domcích. Bez problémů.

Valašské Klobouky – na území správního obvodu města žije asi 50 romských občanů, jedná se o rozvětvené rodiny, které na daném území žijí již řadu let. V převážné většině jde o smíšená manželství. Jsou zde hlášeny ještě 4 romské rodiny, které se zde však nezdržují. V roce 2009 se do města přistěhovaly 2 romské rodiny. Některé romské rodiny opakovaně odjíždí každoročně do zahraničí a opětovně se vrací domů.

Luhačovice – bez informací pracovníka.

Vsetín - Romové bydlí v převážně obecních bytech. Několik romských rodin bydlí v bytě pronajatém od soukromého vlastníka. Na přidělování bytů existuje pořadník, kdy žadatel musí splňovat některá pro všechny společná kritéria např. bezdlužnost vůči městu, pravidelné obnovování žádosti atd. Byty z pořadníku jsou přidělovány i Romům. Ve Vsetíně jsou dvě lokality obývané výhradně Romy, které je možné považovat za sociálně vyloučené a to:

- Poschlá celkem 36 bytů, 215 osob. Domy jsou postaveny na místě bývalé městské skládky v bezprostřední blízkosti čističky odpadních vod. Za nepříznivých povětrnostních podmínek, vane-li severozápadní vítr, se po prostoru line nevábný pach z čističky. Dalším zdrojem zápachu je i potok pod svahem za domečky, v nichž jsou služební prostory Diakonie ČCE.
- Ulice Jiráskova 409, kde žije 69 osob. Ostatní Romové žijí rozptýleně mezi majoritou v lokalitách, které sice nejsou segregovány a prostorově vymezeny, lze však říci, že zde žijící Romové jsou na různém stupni sociálního vyloučení.

Jedná se o:

- Centrum města (141 osob)
- Trávníky (54 osob)
- Ostatní lokality (79 osob)

Ve Vsetíně existuje Pracovní skupina pro etnické menšiny, která je zřízena při Městském úřadě Vsetín, která se zabývá především integrací romské menšiny. Jsou v ní zástupci Romů. Mezi nejčastější příčiny ztráty bydlení patří dluhy na nájmu a službách spojených s užíváním bytu. Rodiny bez bydlení využívají bydlení u příbuzných a část se odstěhuje do zahraničí. Velmi málo využívají ubytoven (pouze jednotlivci). Zvýšený zájem najít si podnájem naráží na špatné zkušenosti, obavy pronajímatelů a finanční náročnost. Město již dlouhodobě využívá možnosti institutu zvláštního příjemce pro úhradu nájemného a služeb s tím spojených. Existence vícestupňového bydlení ve Vsetíně není, naráží to na nedostatek bytů a tudíž nedostatečný oboustranný tok bydlení. Město Vsetín realizuje projekt IPRM, jehož součástí jsou i romské lokality.

Rožnov pod Radhoštěm – bytová situace je srovnatelná s okolními městy. Romové bydlí jak ve vlastních bytech, tak i v městských bytech, případně na ubytovnách. Byty jsou na požadované úrovni. V rámci pořadníku žadatelů o přidělení obecního bytu jsou evidováni rovněž Romové. Byty jsou přidělovány standardním způsobem. Ve městě není sociálně vyloučená lokalita. Bydlí zde asi 50 Romů, ostatní se z města odstěhovali na ubytovny v jiných krajích.

Valašské Meziříčí – Romové ve městě bydlí převážně v městských bytech o velikostech 1+1 až 1+2. Někteří vlastní byt 1+3, které jsou v jejich osobním vlastnictví. Byty jsou zrekonstruované a udržované. Žádosti na městské byty využívají Romové stejně jako neromové. Byty jsou přidělovány v souladu s pravidly pro přidělování městských bytů. Mezi nejčastější příčiny ztráty bydlení je neoprávněné užívání bytu z důvodu neexistence nájemní smlouvy, výskyt dluhů na nájmu a službách s tím spojených. Problémy s bydlením jsou stejné jak u Romů, tak i neromů. Romské rodiny bez bydlení nachází útočiště u příbuzných, v ubytovnách, podnájmech či migrují jinam. Žádné diskriminační praktiky pronajímatelů nejsou známy. Integrační nástroje v oblasti bydlení jsou stejné pro všechny občany města. V případě neplatičů se snaží najít zvláštního příjemce. Všem občanům v hmotné nouzi poskytujeme poradenství a kontrolujeme jejich plnění. Existence systémového řešení situace v sociálně vyloučených lokalitách ve městě není zapotřebí.

Kroměříž – Romové bydlí v bytech v osobním vlastnictví, v nájemních bytech, ubytovnách a bytech domů zvláštního určení. Město přiděluje byty dle závazných pravidel bez ohledu na etnickou příslušnost žadatelů. Romové využívají v hojné míře možnosti projednání přidělení bytu v Sociální komisi Rady města Kroměříže, která doporučuje přednostní přidělení bytů Bytové komisi Rady města Kroměříže. Mezi nejčastější příčiny ztráty bydlení patří devastace bytů a jejich okolí, neplacení nájemného a služeb s ním spojených. Romské rodiny bez přístřeší využívají ubytoven, azylových domů a firem, vlastnících i pronajímajících bytové jednotky. Praktiky pronajímatelů lze těžko posoudit, většinou dochází k předjednání s pronajímateli a pracovníky města. Obavy romských nájemníků jsou opodstatněné. Vysloveně diskriminační chování nebylo zaznamenáno. Integrační nástroje jsou využívány u všech obyvatel stejně, hojně je využívaná hustá síť poradenských služeb v regionu i mimo region. Město revitalizovalo bytové jednotky a revitalizace je součástí plánovaného rozvoje města. V současné době se v regionu Kroměříže zdržuje asi 500 Romů. Ve městě nejsou sociálně vyloučené lokality v pravém slova smyslu. Městský úřad poskytuje romským občanům mimořádnou péči a služby, spojené s otázkou bydlení a důstojnými podmínkami života. Romové bydlí na sídlišti Zachar, v ulici u Zámečku, na Račíně, v obci Kyselovice, Zdounky, Zborovice, Bezměrov a Hulín-Záhlinice aj. V případě naléhavé situace je možné přijetí do Azylového domu pro matky s dětmi a ženy v tísni nebo do Azylového domu pro

muže, kde je zřízeno nízkoprahové centrum ADAM, které poskytuje komplexní sociální a poradenský servis občanům ohroženým sociálním vyloučením.

Foto: bydlení Romů v obci Bezměrov

Holešov – odhad počtu romských příslušníků je asi 100 romských občanů, z nich největší počet bydlí převážně v ulici Školní. Všichni místní Romové bydlí v obecních bytech. Za vyloučenou lokalitu lze považovat ulici Školní, kde panuje špatná bytová situace. V souvislosti s řešením a vystěhováním rodin z ul. Školní bylo přijato rozhodnutí města o vystěhování romských rodin do vyloučené lokality Bořenovská. Město se snaží přidělovat uvolněné obecní byty přednostně občanům ze Školní ul. V roce 2009 byly přiděleny 4 byty v různých částech města romským rodinám. Vždy se jednalo o byty ve velmi dobré kvalitě. Jedné rodině byl přidělen byt 1+4 s ohledem na počet rodinných příslušníků. Mezi nejčastější příčiny ztráty bydlení patří neplacení nájemného, nesplácení dohodnutých splátkových kalendářů. Romské rodiny bez přístřeší využívají bydlení u rodiny či migrují jinam. Město Holešov řešilo likvidaci sociálního ghetta ve Školní ul. Při přidělování bytů se s romskými občany jednalo jako s neromskými občany. Institut zvláštního příjemce nebyl využíván, možnost úhrady se řešila přímo v pokladně města při výplatě sociálních dávek.

Bystřice pod Hostýnem – bez informací pracovníka.

Uherské Hradiště – Romové bydlí jednak v městských bytech a jednak ve vlastních domcích. Byty jsou relativně udržované. K Romům se při přidělování bytů přistupuje stejně jako k jiným občanům. Po vyhodnocení jsou zařazováni do pořadníku na bydlení. Dle názoru pracovníka města někteří Romové neplatí nájemné a posléze jsou z bytů vystěhováni nejprve do menších bytů a posléze bez náhrady bydlení.

Uherský Brod – ve městě žije asi 140 romských občanů. Z toho sociálně vyloučených je 7 občanů a 15 občanům hrozí sociální vyloučení. Na dávkách je 88 romských osob. Většina Romů bydlí v lokalitě Větrná a lokalitě Vazová, která je sociálně vyloučena. Zde Romové bydlí převážně v bytech 1+1, početnější rodiny v 1+2. Byty jsou přidělovány na základě pořadníku města. Město vlastní také holobyty, kde jsou ubytovány osoby z důvodu dluhů na předchozím bydlení. Město instalovalo na okraji města pro znevýhodněné občany buňku s kapacitou 8 pokojů. Obsazeno je 6 pokojů se 13 osobami. Z toho je 9 Romů. Nemožnost získání zaměstnání byť i na pomocné práce, zdravotní stav a nezájem firem, podnikatelů o zaměstnávání Romů ovlivňují špatné bydlení Romů. Mezi nejčastější příčiny ztráty bydlení je neplacení nájemného, zadluženost rodin, porušování stanovených norem soužití s ostatními obyvateli. Pokud přijdou romské rodiny o bydlení, hledají nejčastěji pomoc u příbuzných, což je krátkodobé řešení, poté jdou na ubytovny (město má 2 ubytovny a 4 ubytovny komerční), azylové bydlení nevyhledávají. S Romy jsou uzavírány smlouvy na dobu určitou, převážně na 3 měsíce a potom se smlouvy upravují, u opakovaných problémů s úhradou nájmu se uzavírají smlouvy podle splátkového kalendáře. Existuje kritika a odmítavý postoj občanů

bytových domů k romským nájemcům. Nejvyužívanějším nástrojem města je institut zvláštního příjemce dávky, zamezující nárůst dalšího zadlužování, avšak jen u osob, které jsou příjemci sociálních dávek. Vícestupňové bydlení ve městě neexistuje. Město nemá zpracovanou koncepci na řešení sociálně vyloučených lokalit. V roce 2009 město nečerpalo žádné dotační podpory v oblasti bydlení.

Možnosti řešení v oblasti bydlení pro další období:
Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Klíčovým střednědobým cílem města v oblasti bydlení by mělo být vytvoření koncepce vícestupňového prostupného sociálního bydlení, reflektující konkrétní situaci ve městě, potřebnost sociálního bydlení a možnosti města.
- Cesta pouze na ulici – je dlouhodobě neúnosný, pro změnu situace města totálně neperspektivní, ale hlavně nenabízí žádné možnosti opětovného návratu k normálnímu bydlení rodinám, které by se pro takový návrat namotivovaly.
- Větší využívání Programu podporovaného bydlení z Ministerstva pro místní rozvoj. Jeho realizace je zcela závislá na aktivním přístupu obcí, což vyžaduje širokou politickou shodu a podporu. Jako vzor mohou posloužit města Otrokovice a Kroměříž.
- Vznik a nárůst dluhů na nájemném jsou často důvodem pro vystěhovávání romských rodin. Přímou úhradu nájemného nebo služeb spojených s bydlením v současné době řeší nová právní úprava (od 1. 1. 2007 zák. č.111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 42 odst. 3), a to ze systému dávek sociální péče, doplatkem na bydlení. Plátce doplatku může doplatek na bydlení poukazovat přímo pronajímateli nebo poskytovateli služeb. (bez institutu zvláštního příjemce, bez souhlasu příjemce).
- Výhodné hypotéky a spoření nemohou Romové využívat, jelikož je převážná většina z nich bez práce již několik let, bylo by vhodné vytvoření hypoték pro sociálně slabé občany prostřednictvím měst.
- Využívat možnost oddlužení bydlení v majetku města či obce. Jednou z cest je vyhlášení amnestie z úhrady penále k dlužné částce na nájemném.
- Omezení privatizace obecních bytů, vymezení sektoru pro sociální bydlení v obcích.
- Včasná intervence při řešení dluhů na nájmu. Využívání institutu zvláštního příjemce dávek a terénní práce.
- Efektivní územní plánování (rozbíjení sociálně vyloučených lokalit).
- Doporučením pro obyvatele-nájemníky bytů ve spolupráci se stavebním úřadem je důrazné motivování majitelů nemovitostí k péči o bytový fond a jeho údržbu, jak jim nařizuje zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Podle §139 tohoto zákona může stavební úřad nařídit, aby vlastník domu v určené lhůtě a za stanovených podmínek zjednal nápravu, např. když prokazatelně zanedbává údržbu bytového fondu.
- Zamezit rozdělování úhrad energií rozpočítáním souhrnných nákladů (z měřiče u paty domu) mezi platící, a to včetně dlužných částek za neplatiče. Zavdává to velmi silný podnět k nevraživosti mezi obyvateli domů – těmi co neplatí a těmi, co platí i za ty co neplatí.
- Posílení protidluhového poradenství, je-li realizováno kvalitně, může část klientů vést k přijetí dlouhodobějších životních cílů včetně snahy udržet si bezproblémové bydlení, v konkrétní podobě přijetí modelu pravidelného placení nájmu a služeb.

5. Školství

Základním cílem aktivit vlády je řešit vzdělávání Romů variantními strategiemi vzhledem k jejich specifickým potřebám s upřednostněním standardních vzdělávacích možností a institucí, v nezbytných případech s individuálními či skupinovými vzdělávacími programy.

Ve srovnání s ostatním obyvatelstvem dosahují Romové výrazně nižšího vzdělání, zastoupení jedinců se středoškolským a zejména vysokoškolským vzděláním je mizivé.

Za hlavní příčiny nízké vzdělanostní úrovně a kvalifikace Romů jsou považovány:
- podceňování vzdělání a kvalifikace
- nedostatečná znalost jazyka majority při nástupu do školy
- malá adaptace na pravidelnou činnost spojenou se školní docházkou
- horší podmínky ke studiu v mnohočetných rodinách v kombinaci se špatnou bytovou situací (přeplněné byty)

Zvyšování vzdělanostní úrovně Romů je dlouhodobý proces, který však vyžaduje nejen úsilí ze strany majoritní společnosti, ale i Romů. Jednotlivá současná opatření jsou orientována na jednoduchá a časově méně náročná řešení, jako je např. podpora romských žáků na středních školách (poskytovatelem je MŠMT), která částečně ovlivní momentální situaci konkrétní rodiny, bývá však často i předmětem kritiky zejména ze strany pedagogů. Ve Zlínském kraji bylo z MŠMT v roce 2009 podpořeno 9 školských zařízení, které navštěvovalo 27 žáků a to v souhrnné částce 184 221,- Kč.
Jako nejdůležitější se jeví zřízení funkce asistenta pedagoga na základních školách. Jejich práce přispívá ke snižování absence školní docházky dětí a žáků, zlepšuje komunikaci mezi učiteli a rodiči dětí a žáků a přispívá ke zvyšování školní úspěšnosti znevýhodněné cílové skupiny. Vzhledem k pozitivním výsledkům výše zmíněných opatření je zřizování přípravných tříd a funkce asistenta pedagoga zakotveno v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, jsou asistenti pedagoga zařazeni mezi pedagogické pracovníky (§ 2 odst. 2 zákona) a stanoveny podmínky jejich kvalifikace (§ 20 zákona).

Zlín - na základních školách ve Zlíně nejsou větší zkušenosti s romským etnikem, jedná se pouze o jednotlivé žáky, jejich problémy nevybočují z problémů většiny. Segregace romských žáků ve Zlíně neexistuje. Inkluzivní vzdělávání školy realizují. V tomto vzdělávání se žáci nerozlišují na romské a neromské. Pokud by byl zájem, školy se přijetí romských dětí se specifickými potřebami nebrání. Ve Zlíně nemají základní školy asistenta pedagoga pro romské žáky. Školy podle potřeby pracují s lékaři, Speciálními centry, logopedy, PPP aj. Na středních školách studují romští studenti ojediněle a žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí je ve Zlíně minimum. Ve Zlíně není Centrum podpory inkluzivního vzdělávání pro znevýhodněné děti, žáky a studenty. Ve městě neexistují romské školky, pokud je volné místo, tak školky romské děti přijmou. Zájem však ze strany romských rodičů o školy není. Vzhledem k tomu, že podmínkou pro přijetí do MŠ je zaměstnání rodičů, tak nejsou u Romů splněna kritéria přijetí. Dostupnost MŠ je dobrá, školky mají vypracovaný individuální vzdělávací plán. Do MŠ chodí 1 romské dítě a 2 poloromské děti. Přípravné ročníky ve Zlíně nejsou. Všechny aktivity ve Zlíně jsou pro všechny děti bez rozdílu. Existují i kurzy na získání základního vzdělání pro dospělé, pokud by byl ze strany Romů zájem. Podporu romských žáků středních škol studenti využívají.

Otrokovice – podle informací odpovědné pracovnice není na základních školách v Otrokovicích asistent pedagoga pro romské děti. Informace o středoškolácích chybí. V oblasti vzdělávání chybí činnost pracovních skupin, neexistují strategické dokumenty na podporu dětí ze sociuokulturně znevýhodňujícího prostředí ve vzdělávání. Zhodnocení činnosti Centra podpory inkluzivního vzdělávání nelze pro jeho neexistenci posoudit. Základní školy s vysokým procentem romských žáků ve městě nejsou. Romské děti chodí k zápisu do klasických základních škol. Aktivity podporující přestup romských žáků na střední školy město nemá, předávají se nabídky, které zodpovědný pracovník obdrží. O romských studentech nevíme.

Valašské Klobouky – bez informací pracovníka.

Vizovice – bez informací pracovníka.
Luhačovice – bez informací pracovníka.

Vsetín – míra segregace romských žáků z hlavního vzdělávacího proudu je poměrně velká. 140 romských dětí navštěvuje základní školu a 360 dětí navštěvuje bývalé zvláštní školy.[2] Rodiny mají odmítavý postoj k procesu vzdělávání, vycházející z tradice, osobní zkušenosti rodičů, finančního hlediska, nízké priority vzdělání v žebříčku hodnot, slabá motivace, demotivace ze strany okolí a vrstevníků, absence vzorů, pohodlnost žáků a studentů, odmítavý postoj ke vzdělávání zejména dívek, odmítavý postoj společnosti vycházející ze stereotypu, obav a xenofobie.
Zavádění modelu inklusivního vzdělávání ve městě a postoj institucí k němu nelze posoudit. Ačkoli na úrovni města nejsou finální strategické dokumenty na podporu dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve vzdělávání, je toto téma často probíráno na pracovních setkáních dotčených subjektů, organizací a orgánů. Lze předpokládat, že v dohledné době si řešení situace vynutí vznik takových strategických dokumentů.
Činnost Centra podpory inkluzivního vzdělávání nelze posoudit, jelikož není známo. Město Vsetín nerealizuje žádný program na podporu vzdělávacích aktivit Romů v rámci ESF.
Mateřské školky jsou vzdálenostně dostupné i kapacitně, ale problémem je umisťování romských dětí do školky. Postoj rodičů je odmítavý. Mají obavu dát dítě do cizího prostředí. Dávat někam malé dítě není u Romů zvykem. Ačkoliv je poslední rok v MŠ zdarma, náklady na stravování jsou pro rodiče nepřijatelné. Ve Vsetíně chodí do MŠ pouze 2 romské děti.
Na Základní škole na Turkmenské je jeden přípravný ročník, který navštěvovalo 14 žáků. Romové upřednostňují přípravné ročníky před mateřskou školkou. Na této základní škole působilo 8 asistentů pedagoga. Mezi vsetínskými Romy je při výběru školy pro děti preferována ZŠ Turkmenská, kde je odhadem 80% romských dětí.
Realizaci aktivit v rámci včasné péče pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí provádí:

- Diakonie Vsetín projektem „Školička“ – předškolní příprava pro děti ve věku 3 až 5 let,
- SAS pro rodiny s dětmi – realizace besed pro rodiče.
- Charita Vsetín (NZDM Zrnko) – pomoc s domácí přípravou školákům

Největším problémem je předčasný odchod romských žáků z procesu vzdělávání. Existence a efektivita nástrojů umožňujících návrat Romů zpět do vzdělávacího proudu není známa a tudíž nelze posoudit. Kurzy pro dospělé Romy pořádá Charita (NZDM Zrnko) – individuální pomoc dospělým.
Středoškolského vzdělávání se účastnily v roce 2009 čtyři romské učnice. Nejedná se o studium maturitní. Na vysokoškolském studiu je 1 Rom. Díky aktivní spolupráci terénních pracovníků a neziskového sektoru s rodiči dětí, probíhá příprava i samotný průběh zápisů romských dětí v naprosté většině standardně a v souladu s inkluzivním vzděláváním. Navzdory tomu je stále většina dětí umisťována na ZŠ Turkmenská, neboť rozhodujícím faktorem je volba rodičů.

Rožnov pod Radhoštěm – na základních školách ve městě nejsou větší zkušenosti s romskými dětmi, jelikož se jedná pouze o jednotlivé žáky, jejichž problémy nevybočují z problémů většiny. Segregace ve školství ve městě neexistuje. Inkluzivní vzdělávání školy realizují. V tomto vzdělávání se žáci nerozlišují na romské a neromské. V případě potřeby se školy přijetí romských dětí se specifickými potřebami nebrání. ZŠ dle potřeb spolupracují s lékaři, speciálními centry, logopedy, PPP aj. Na středních školách romští studenti studují ojediněle. Ve městě neexistuje Centrum podpory inkluzivního vzdělávání. Zájem o mateřské školky ze strany romských rodičů není. V současné době předškolní zařízení nenavštěvuje ani jedno dítě. Kapacita i dostupnost MŠ je uspokojivá. Přípravné ročníky na školách nejsou.

2 Odhad terénních sociálních pracovníků města Vsetína

Valašské Meziříčí – romské děti jsou integrovány do různých škol na území města, nejvíce však do ZŠ Masarykovy, kde funguje asistent pedagoga. Bez dalších informací od pracovníka.

Kroměříž – nebyla zaznamenána segregace v žádném ze školských zařízení v regionu Kroměříže. Romové plní povinnou školní dochází, jak na ZŠ, tak i na speciálních školách. Základní bariérou ve vzdělávání je pravidelná docházka do školy, kdy časté a mnohahodinové absence romských dětí mají za následek situace, kdy dítě není schopno dohnat zameškané učivo i přesto, že pedagog má snahu dítě pravidelně doučovat. Rodiče se v době nemoci dítěte nezajímají o probrané učivo a v mnoha případech se dítě na doučování nedostaví. Na školách je dána možnost i romským rodičům, aby byli přítomní konkrétní vyučovací hodině nebo v hodinách doučování. V regionu Kroměříže je velmi dobře rozvinuta síť inkluzivního vzdělávání nejen na základních, ale i na středních školách a to i přes velké nároky, které jsou v této oblasti kladeny na jednotlivé pedagogické pracovníky. Inkluzivní vzdělávání nerozlišuje na romské a neromské děti. Na vysoké odborné úrovni jsou pracovníci Speciálně pedagogického centra Kroměříž i PPP Kroměříž, kteří se zabývají inkluzí. V regionu nejsou etnicky homogenní mateřské školky. Dostupnost i kapacita MŠ je velmi dobrá, v případě zájmu a volných míst je dítě přijato bez ohledu na etnickou příslušnost. Poptávka romských rodičů po MŠ je mizivá, když jsou romské děti do MŠ přijaty, tak navštěvují zařízení nepravidelně nebo vůbec a blokují místa ostatním zájemcům, kteří mají o docházku do MŠ zájem. Přípravné ročníky v regionu nejsou. Sociálně aktivizační služby v regionu poskytuje FOD pobočka Kroměříž a Oblastní charita Kroměříž, která provozuje Azylový dům pro matky s dětmi a ženy v tísni. Obě organizace mají pověření k výkonu sociálně právní ochraně dětí. Na školách existují asistenti pedagoga. Programy doučování jsou nabízeny a realizovány v rámci poptávky stejně tak jako zájmová mimoškolní činnost. Vše je nabízeno bez rozdílu národnosti. Problémem předčasného odchodu romských žáků z procesu vzdělávání jsou naučené vzorce chování a jednání, které si nese dítě z nukleární i širší rodiny, snadná dostupnost finančních prostředků od státu formou sociálních dávek, absence potřeby vzdělávání a získání finančních prostředků vlastním přičiněním. Programy přípravy na přijímací řízení realizuje každá kmenová ZŠ dle vlastního plánu pro intaktní populaci dětí a mládeže.

Holešov – v roce 2009 byly evidovány 3 romské děti, které navštěvovaly mateřskou školku. Dostupnost MŠ ve městě je dobrá, ale převažuje nezájem romských rodičů o MŠ. V cílech komunitního plánu služeb města Holešova je zahrnuta podpora osob ohrožených sociálním vyloučením, vznik a rozvoj terénní sociální služby, terénní programy a aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Ve Středisku volnočasových aktivit Tymy Všetuly pracuje asistent volnočasových aktivit pro romské děti, který realizuje osvětu a napomáhá ke změně postojů rodičů ke vzdělávání, jsou organizovány motivační akce za účasti dětí a rodičů.
Zápisu do základních škol se v roce 2009 zúčastnily 3 děti, všechny měly odklad školní docházky. K zápisu chodí děti nepřipravené, chybí jim pravidelná docházka do MŠ. Rodiče preferují nástup dětí do ZŠ praktických, aby měli méně práce, domáhají se zápisu přímo do 1. třídy ZŠ praktické. ZŠ Družby je s větším podílem romských žáků, v roce 2009 se jednalo o 11 dětí. Na této škole působí asistentka pedagoga a na ZŠ praktické pracují 2 asistenti pedagoga, kdy pomáhají romským dětem ve vyučování i po vyučování. Příčinou předčasného odchodu romských žáků z procesu vzdělávání je nedostatečná motivace ze strany rodiny, vzdělání nepatří mezi priority romských rodin. Problematice vzdělávání Romů by pomohla změna legislativy a školského systému, jelikož neexistují dálkové učební obory, mladší Romové, kteří ukončí docházku na základní škole, raději zůstávají doma a dále se nevzdělávají. Přitom si nedokážou vyřešit a vyřídit běžné záležitosti a jsou odkázáni na pomoc sociálních pracovníků. V roce 2009 byl pouze 1 student v učebním oboru. Ve městě není ani 1 student střední školy, přestože mají možnost navštěvovat doučovací a přípravné kurzy. Vysokoškolák v Holešově není.

Bystřice pod Hostýnem – bez informací pracovníka.

Uherské Hradiště – pracovník určený na romskou problematiku nemá informace týkající se vzdělávání romských dětí.

Uherský Brod – na základní školu Výslunní spadá ulice Vazová a Větrná, kde bydlí největší část romské populace. Objevuje se kritika romských rodičů, že se z této školy stává romská škola. Vyúsťuje to žádostmi rodičů o přeřazení jejich dětí na jinou základní školu ve městě, kde je minimální počet romských žáků. Mezi bariéry omezující jejich vzdělanost patří narušování výuky ve třídách neukázněnými dětmi, nezvládání učiva v důsledku nedostatečného zájmu rodičů při domácí přípravě na vyučování. Inkluzivní vzdělávání existuje na všech školách s kladným postojem. Stále však zaostává osvěta k výchově v romských rodinách. Ve městě nemáme Centrum podpory inkluzivního vzdělávání, ale funguje zde Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež na ulici Větrná, mezi jehož činnosti patří i pomoc romským dětem při přípravě na vyučování. Dotační podpora vzdělávacích aktivit ze strany obce nebyla poskytnuta.
Nejvíce dostupná mateřská školka je na ul. Osvoboditelů, kde je umístěno 6 romských dětí a která se nachází v blízkosti lokality Větrná, kde bydlí nejvyšší počet romských rodin. Kapacita mateřských školek je dostačující. Sociální odbor ve spolupráci se sociálně právní ochranou dětí doporučuje návštěvu MŠ především rodinám se 3 a více dětmi a převážně s úspěchem. Ve městě nemáme zřízeny speciální přípravné ročníky pro romské děti. Zápisy u romských dětí na ZŠ probíhají stejně jako u neromských dětí. Umisťováni do praktických škol jsou na základě psychologického vyšetření. Asistenti pedagoga jsou velice žádáni na všech školách ve městě. Problémem je nedostatek finančních prostředků. Problémem předčasného odchodu romských žáků z procesu vzdělávání je nedostatečné finanční zajištění rodiny, neochota rodičů podpořit vzdělání dítěte, špatné školní výsledky a tím se projevuje ztížené uplatnění na trhu práce, vyšší nezaměstnanost u Romů, konzumace alkoholu, drogová závislost, trestná činnost a celkový sociální propad. Ve středoškolském vzdělávání je 7 studentů, pedagogové na ZŠ jsou ochotni individuálně žáky připravovat na přijímací zkoušky. Jedna studentka je na vyšší odborné škole formou dálkového studia.

Žádost Krajského úřadu Zlínského kraje o účelovou dotaci na asistenty pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním v roce 2009:

Název školy	**počet asistentů pedagoga**	**finanční prostředky celkem Kč**
Základní škola, Družby 329, Holešov	1	**76 500**
Základní škola praktická a speciální, 1. máje 209, Kroměříž	1	**43 648**
Základní škola praktická, Tyršovo nábř. 649, Rožnov pod Radhoštěm	1	**54 856**
Základní a Mateřská škola, Palackého nám. 238, Uherské Hradiště	1	**74 856**
Základní a Mateřská škola, Turkmenská 1612, Vsetín	8	**436 771**
Základní škola, Masarykova 291, Valašské Meziříčí	1	**58 144**
Základní škola, Komenského nám. 440, Kroměříž	1	**53 980**
Základní a Mateřská škola, Komenského 1720, Staré Město	1	**15 452**
Celkem	**15**	**814 207**

Zdroj: Informace z odboru školství, mládeže a sportu KÚZK

Základní informace k financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním:
Školský zákon pamatuje v § 16 na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým by měla být věnována zvláštní péče ve vzdělávacím procesu. Do skupiny těchto žáků patří žáci se sociálním znevýhodněním, tj. i žáci pocházející z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, žáci ohrožení sociálně patologickými jevy apod. Účelem programu je trvale podporovat činnost asistentů pedagoga, kteří ve velké míře zkvalitňují péči o žáky, usnadňují jejich adaptaci na školní prostředí, vytváří pozitivní vazby mezi zákonnými zástupci žáků a školou a pomáhají ke kvalitativně lepšímu využití volného času dětí.

Podpora romských žáků středních škol ve Zlínském kraji za rok 2009 v Kč

SŠ-COP Val. Meziříčí	**5 954**
SOU Uherský Brod	**38 022**
SPŠ a hotelová Uh. Hradiště	**5 615**
SPŠ stavební Val. Meziříčí	**5 008**
SZŠ Vsetín	**14 136**
OU Kelč	**82 048**
SŠ hotelu a služeb Kroměříž	**10 841**
SOŠ Luhačovice	**7 370**
SŠ nábytkářská Bystřice pod Hostýnem	**8 677**
SZŠ Uherské Hradiště	**6 550**
Celkem	**184 221**

Zdroj: Informace z odboru školství, mládeže a sportu KÚZK

Možnosti řešení v oblasti školství pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Klíčovým faktorem vzdělávání romských dětí je posílení motivace rodičů k předškolnímu vzdělávání dětí, tzn. větší využívání mateřských školek dětmi ze sociálně vyloučené lokality a tedy i dočasné vyvázání dětí z nepodnětného prostředí. Sociální pracovníci, terénní pracovníci a všichni, kdo se integrací Romů zabývají, by se na tuto možnost měli soustředit a přesvědčovat rodiče, že to jejich dětem velmi pomůže při nástupu do základní školy.
- Usilovat o zřízení přípravných tříd při základních školách pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Plnění vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Podle ní by měla být zpětná vazba o úrovni dětí v předškolním vzdělání v přípravné třídě.
- Spolupracovat více prostřednictvím asistenta pedagoga s rodinou při častých absencích dítěte.
- Postih pro rodiče, jejichž děti byly shledány nemocnými, a přesto běhají venku za nedodržování léčebného režimu, spolupráce s Oddělením sociálně-právní ochrany dětí.
- Osvěta pro rodiče, aby si uvědomili, že dají-li své dítě do „zvláštní“ školy, omezí své dítě při výběru povolání.
- Základní školy by měly posilovat své schopnosti udržet v hlavním proudu vzdělávání i děti ze sociálně a kulturně handicapujícího prostředí. Cestou k tomuto cíli je diferencovaný a individualizovaný přístup k dětem v základní škole – a zejména zohlednění tohoto úkolu školy jak v pregraduální přípravě učitelů, tak v jejich dalším vzdělávání
- Zřídit na základní škole funkci asistenta pedagoga, pokud jsou ve třídě děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Tito asistenti pracují ve všech typech škol a školských zařízení. Asistent pedagoga v souladu s pokyny pedagoga pomáhá žákům s aklimatizací a usnadňuje komunikaci pedagoga s žáky, jejich rodiči a případně celou romskou komunitou. Asistenti pedagoga pracují v mateřských školách, přípravných třídách, základních školách, speciálních a praktických školách, na středních odborných učilištích a v institucích ústavní a ochranné výchovy, pokud v těchto zařízeních je vyšší procento žáků ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a všude tam, kde špatné výsledky romských dětí na potřebu této asistence ukazují.
- Mělo by být trendem, aby romské děti navštěvovaly klasickou základní školu a nebyly soustřeďovány do speciálních škol. Podceňování kvalifikace je zapříčiněno mimo jiné i tím, že romské děti i se středoškolským vzděláním nenajdou často uplatnění.
- Učitelé romských dětí by měli spolupracovat s rodiči těchto dětí. S těmi by měli předem prodiskutovávat všechny záležitosti týkající se dětí (školní stravování, pobyt v družině či školním klubu, zdraví dítěte, výlety, prázdninové tábory apod.), zdůrazňovat jim důležitost pravidelné školní docházky i domácí přípravy. Vztah rodičů ke škole by měl být co nejlepší, měli by se sem chodit poradit ve věcech, které se týkají jejich dětí, škola pro ně musí být stále otevřená.

- Pro vytvoření dobrých vztahů mezi romskými žáky a jejich spolužáky je nutné, aby všichni žáci byli vedeni k toleranci a multikulturní výchově. Je nutné, aby se multikulturní výchova prolínala do všech předmětů školních vzdělávacích programů i ve školách, kde žádní romští žáci nebudou.
- Více využívat programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy s celostátní působností, které jsou realizovány v souladu s Nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity.

6. Bezpečnost

Názory veřejnosti na původ problémů v soužití s Romy i její pohled na existenci sociálně vyloučených romských lokalit představují východiska pro utváření představ o tom, jak tíživou sociální situaci jejich obyvatel řešit. V české společnosti stále dominují odmítavá stanoviska, podle kterých příčina spočívá na straně Romů. Veřejnost převážně považuje Romy za ty, kteří zneužívají sociální systém a odmítají se začlenit na pracovní trh. Nahlížení na obyvatele lokalit jako na osoby, které si pomoc nezaslouží a za svou situaci si mohou sami, snižuje ochotu veřejnosti vynakládat veřejné prostředky na integrační politiku.

Zlínský kraj - podpořil v rámci vyhlášeného podprogramu malého rozsahu na integraci romské komunity v roce 2009 o. s. Cyrillos Vsetín, které zrealizovalo projekt „United Colours oFsetín 09 aneb Kampaň proti rasismu“ částkou 40 000,- Kč. Projekt trval 4 měsíce a probíhal formou besed a workshopů na téma rasismus konaných na ZŠ, SŠ a OU s Romy a o Romech a pravidelným sportováním ve městě Vsetíně.

Zlín – ve městě nejsou výrazné problémy v soužití romského a neromského obyvatelstva. Problémy kopírují problémy většinové společnosti.

Otrokovice – bez větších problémů v soužití Romů s většinovým obyvatelstvem. Městská policie nerozlišuje přestupce podle barvy pleti.

Valašské Klobouky – bez informací pracovníka.

Vizovice – bez informací pracovníka.

Luhačovice – bez informací pracovníka.

Vsetín – problémy v soužití Romů a majority jsou viditelné např. v oblasti bydlení, kdy dochází k opakovaným stížnostem na některé romské obyvatele v domech, kde bydlí jak Romové tak neromové. Jde o stížnosti na hlučné chování, poškozování společných prostor (děti), nadávky a nevhodné chování ze strany menších i větších dětí vůči ostatním dětem, ale i dospělým obyvatelům atd.

Rožnov pod Radhoštěm – ve městě nejsou registrovány žádné zvláštní negativní jevy v soužití mezi majoritou a Romy.

Valašské Meziříčí – problémy jsou stejné, jako u majoritní populace.

Kroměříž – jednoznačně vyhraněné postoje kroměřížské veřejnosti nejsou známy. Názory jednotlivců se různí a mohou být spekulativní a nemohou mít obecnou výpovědní hodnotu a platnost.

Město Holešov - soužití členů romské komunity s ostatními občany Holešova je problémové, ale není vyhrocené. Vyskytují se problémy (krádeže v supermarketech), jsou stížnosti na hlučné chování, agresivní jednání, okrádání místních občanů procházejících Školní ulicí a

využívání postižených občanů (mentálně a tělesně postižených, kteří se sami nedokážou bránit). Veřejnost kladně hodnotila výkon veřejně prospěšných prací romských obyvatelů a zásah PČR v ulici Školní 1. října 2009, neboť došlo k poklesu trestné činnosti na území města.

Bystřice pod Hostýnem – bez informací pracovníka.

Uherské Hradiště – bez informací pracovníka.

Uherský Brod – soužití ve městě je problémové, neboť téměř všem Romům je nabízeno bydlení v jednom panelovém bytovém domě. Několik rodin bydlí v RD na území města, někteří jednotlivci bydlí na ubytovnách. Pracovníci úřadu mají zjištěno, že pokud nebydlí více jak jedna romská rodina mezi neromskými obyvateli, nejsou závažnější problémy v soužití. Činnost PČR je směřována do oblasti drogové problematiky, majetkové a lidských práv.

Možnosti řešení v oblasti soužití pro další období:
Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Politika na všech úrovních musí překonat zakořeněné mínění, že sociálně vyloučené postavení a život v ghettu je něčím, co Romům vyhovuje a v jistém smyslu odpovídá jejich kulturnímu či etnickému naturelu. Prolomení této bariéry je podmínkou ke změně etnického klimatu v otázce překonatelnosti sociální vyloučení a v otázce kolektivních respektive individuálních řešení.
- Zkušenost s lokalitami zvyšuje pocit naléhavosti řešení, ale omezuje pocit řešitelnosti v důsledku kolektivistického, rasového či etnického vidění. To je základní politický rébus pro kultivaci a uskutečnění integračních programů.
- Mezigenerační zlepšování situace a zvyšování otevřenosti vůči možnosti změny vyžaduje, aby mladší vrstvy obyvatel nejen získávaly vzdělání, ale také nadále bydlely a žily v regionu.
- Sociálně vyloučené lokality vyžadují nepoměrně komplexnější, dlouhodobější a propracovanější integrační strategii, při níž je nutná spolupráce místní a krajské samosprávy se státní správou.
- Na pověřených obcích s rozšířenou působností by měla být založena pracovní skupina na integraci romské komunity, kde by měli být zastoupeni také Romové. V této skupině se mohou řešit i problémy v soužití.

7. Kriminalita

Vláda ČR se oblasti bezpečnostní politiky směřujícím k Romům zaměřuje především na extremismus, kriminalitu a sociálně patologické jevy. Diskriminační přístup české společnosti k romským občanům začal být viditelný až v roce 1997, kdy začali Romové opouštět Českou republiku a v zahraničí žádali o udělení statutu uprchlíka z důvodů diskriminace v zemi původu. Odchody Romů z republiky upozornily svět na narůstající diskriminaci v ČR.
V České republice nejsou přesné údaje o kriminalitě spojené se životem v sociálně vyloučených lokalitách. Nejčastěji se vychází z kvalifikovaných odhadů obvodních oddělení PČR.[3]
Nejvíce se mezi Romy ve Zlínském kraji rozmáhá lichva a tím vzniká vysoká zadluženost. Skutečnost, že lichvou trpí až polovina romských obyvatel, způsobuje nemožnost vyžít ze sociálních dávek. Při vymáhání úroků není „zatím“ používáno násilí. Klienti splácející úroky nejsou schopni řešit své základní povinnosti (placení nájemného a služeb spojených s bydlením, dostatečná péče o děti atd.), čímž se z nich stávají dlužníci.

3 Zdroj: Zpráva o stavu romských komunit v ČR, 2008

Zlín – pokud se informace o kriminalitě Romů shromažďují, tak pracovníkovi města nejsou známy. Spolupráce PČR s ostatními subjekty není zapotřebí, záležitost je marginální. Realizace sociální práce ve prospěch romských obětí a svědků trestné činnosti není zapotřebí. Existence a zhodnocení kvality jiných programů zaměřených na prevenci kriminality a rizikových forem chování v sociálně vyloučených romských lokalitách není zapotřebí.

Otrokovice – o zadluženosti Romů se neví. Spolupráce PČR s dalšími subjekty na lokální úrovni není nutná. Realizace sociální práce ve prospěch romských obětí a svědků trestné činnosti neexistuje, zrovna tak jako neexistují programy zaměřené na prevenci kriminality a rizikových forem chování v sociálně vyloučených lokalitách.

Valašské Klobouky – bez informací pracovníka.

Vizovice – bez informací pracovníka.

Luhačovice – bez informací pracovníka.

Vsetín – zadluženost romských rodin je stále vysoká. Dluhy Romů se nadále týkají především dluhů přenesených z předchozího bydlení ve městě, kde dluží vysoké částky za služby, staré nájmy aj. další dluhy mají vůči úvěrovým společnostem. Výskyt rasově motivované trestné činnosti a pravicového extremismu není znám. Postoj veřejnosti k Romům na úrovni města nelze posoudit. Činnost PČR a realizace dalších programů zaměřených na boj proti extremismu není známa. Celkový vývoj kriminality Romů nelze posoudit. Realizace sociální práce ve prospěch romských obětí a svědků trestné činnosti z romských komunit není známa.

Rožnov pod Radhoštěm – přehled o vývoji kriminality není znám. Činnost PČR při řešení kriminality a dalších rizikových forem chování a její spolupráce s ostatními subjekty není známa. Realizace sociální práce ve prospěch romských obětí a svědků trestné činnosti neexistuje. Programů zaměřených na prevenci kriminality není zapotřebí.

Valašské Meziříčí – ve městě existuje zadluženost i kriminalita.

Kroměříž – zadluženost Romů je stejná jako u ostatní populace, doposud nebyly zaznamenány rasové útoky či rasově motivovaná trestná činnost dospělých ani mladistvých. Jednoznačně vyhraněné postoje kroměřížské veřejnosti nejsou známy. Speciálních programů potírajících extremismus nebylo zapotřebí připravovat ani realizovat. Kriminalita a další rizikové formy chování spojené se životem v sociálně vyloučeném prostředí je jako běžný jev ve společnosti, nemá opodstatnění v příslušenství k romské menšině.

Holešov – v průběhu roku 2009 byl zaznamenán na území působnosti PČR Holešov enormní nárůst násilné a majetkové trestné činnosti zaměřené na děti, seniory a osoby mentálně a tělesně postižené. PČR ve spolupráci s ostatními subjekty přijala opatření ve vztahu k seniorům. V rámci uzavření koordinační dohody s MěÚ Holešov ve spolupráci s Městskou policií Holešov nastala zvýšená hlídková činnost na vytipovaných problémových místech. V rámci hlídkové služby došlo k navázání osobního kontaktu s romskou menšinou a ku prospěchu byl také kamerový systém na Školní ulici v Holešově. Realizace sociální práce ve prospěch romských obětí a svědků trestné činnosti z romských komunit neexistuje. Odbor sociálních věcí spolupracuje s pracovníkem Probační a mediační služby Kroměříž, který pracuje s místními Romy, dochází do místa bydliště a řeší opatření v rámci trestních postihů.

Bystřice pod Hostýnem – bez informací pracovníka.
Uherské Hradiště – bez informací pracovníka.

Uherský Brod – lichva je ve městě závažný problém, téměř každá romská rodina má tuto nepříjemnou zkušenost. Ve vývoji kriminality nedošlo k žádné mimořádné události, naopak lez uvést, že došlo k mírnému poklesu. Nejsledovanější lokalitou jsou bytové domy na ul. Větrná 2060 a Vazová 2039. Činnost PČR byla zaměřena na prevenci předcházení protiprávního jednání v oblasti drogové, majetkové a lidských práv. PČR je začleněna do problematiky domácího násilí, ale nebyla zapojena do pracovní skupiny zabývající se romskou problematikou. PČR zpracovala bezpečnostní analýzu města. Realizace sociální práce ve prospěch romských obětí a svědků trestné činnosti z romských komunit neexistuje. Po část roku 2009 zde působil romských terénní pracovník.

Možnosti řešení v oblasti bezpečnosti a kriminality pro další období:
Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Intenzivní spolupráce s PČR, městskou policií, terénními pracovníky, romskými poradci především v oblasti preventivního působení.
- Přijetí strážníka z romské komunity k městské policii.
- Osvěta v romské komunitě k zadluženosti by měla být úkolem pro NNO působící v této oblasti.
- Zajištění projektů ze strany NNO, týkající se finanční gramotnosti pro Romy.
- Přijetí romského pomocníka k PČR či MP.

8. Zdravotní péče

Odborníci, zabývající se studiem zdravotních problému populace poukazují na přetrvávající rozdíly v ukazatelích zdravotního stavu mezi jednotlivými sociálními vrstvami a sociálními skupinami, a to i přes zvyšující se životní úroveň a ekonomickou prosperitu jednotlivých zemí. V oblasti zdravotní politiky patří úsilí o redukci sociálních rozdílu ve zdraví k prioritám, které jsou mezi prvními cíli programu Zdraví pro 21. století. Od státu, který se k plnění tohoto programu přihlásil, se očekává, že bude systematicky monitorovat socioekonomické diference ve zdravotním stavu různých sociálních skupin obyvatelstva, identifikovat rizikové faktory a příčiny zjištěných rozdílu a hledat možnosti intervence, které by zabránily předčasným úmrtím a nemocnosti u těch skupin obyvatelstva, jejichž zdravotní stav je ovlivňován nižší socioekonomickou úrovní a s ní spojenou nižší vzdělaností, která je hlavním důsledkem méně příznivého, rizikového životního stylu.
Této problematice věnovalo pozornost i Ministerstvo zdravotnictví České republiky. V rámci grantových projektu Ministerstva zdravotnictví byla v létech 1999-2001 prováděna Studie zdravotního stavu romské populace, která upozornila na některé specifické zdravotní problémy, které mohou mít souvislost s životním stylem, se vztahem k vlastnímu zdraví jako hodnotě i se sociálním postavením a stupněm vzdělání.
Na základě těchto výsledků bylo schváleno usnesení vlády ČR ze dne 23. února 2005, č. 219 na pomoc romské komunitě prostřednictvím zdravotně sociálních pracovníků. V celé ČR má působit 20 zdravotně sociálních pracovníků.
V roce 2009 působili tito pracovníci pouze na 7 krajích a Zlínský kraj mezi ně také patřil. Jeden pracovník působil je ve městě Vsetín jako zaměstnanec Charity Vsetín, která na pracovníka obdržela finanční prostředky z Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity.

Zlín - na základě dlouhodobé spolupráce s romskými rodinami a Oddělením sociálně právní ochrany dětí na našem odboru je možno konstatovat, že zdravotní péče o děti je stejná jako ve většinové společnosti. Není známo, že by byly problémy nebo nedostatky. Velký rozdíl mezi Romy a většinovou společností neregistrujeme. Případy protiprávního jednání zdravotnických pracovníků vůči Romům nám není znám. Existence a efektivita specifických programů zaměřených na zlepšení zdravotní situace romských komunit není zapotřebí.

Otrokovice – o zdravotní situaci v romské komunitě nejsou žádné informace.

Valašské Klobouky – bez informací pracovníka.

Vizovice – bez informací pracovníka.

Luhačovice – bez informací pracovníka.

Vsetín – zásadně negativně působí na zdraví Romů tyto faktory:
a) nezdravý životní styl (kouření, strava, nedostatek pohybu)
b) absence preventivního jednání
c) absence registrace u lékařů, hlavně zubních.
Případy protiprávního jednání zdravotnických pracovníků vůči Romům není znám. Ve městě provádí Charita Vsetín terénní program „Zdravotní pomocník“, který se věnuje romským rodinám a je prostředníkem mezi lékaři a romskými rodinami.

Rožnov pod Radhoštěm – na základě dlouhodobé spolupráce s romskými rodinami na oddělení sociálně právní ochrany dětí je možno konstatovat, že zdravotní péče o děti v rodinách je stejná jako u většinové společnosti. Není známo, že by byly problémy a nedostatky. Velký rozdíl mezi romskou a většinovou společností neregistrujeme. Případy protiprávního jednání zdravotnických pracovníků vůči Romům nám nejsou známy. Existence specifických programů zaměřených na zlepšení zdravotní situace Romů není zapotřebí.

Valašské Meziříčí – bez informací pracovníka.

Kroměříž – zdravotní stav romské populace je závislý na bytových, sociálních a hygienických poměrech. Doposud nebyla zaznamenána žádná mimořádná událost v oblasti zdravotní nedostačivosti v romských rodinách. Případy protiprávního jednání zdravotnického personálu vůči příslušníkům romské menšiny nejsou známy. Programy zaměřené na zdravotní stav Romů v regionu nejsou.

Holešov - zdravotní stav romské populace není dobrý, 20% romských občanů pobírá invalidní důchod. V návaznosti na zdravotní stav jsou poskytovány mimořádné výhody pro těžce zdravotně postižené občany a vyplácen příspěvek na péči.
Situaci negativně ovlivňují faktory:
a) kouření od mladého věku
b) špatná životospráva
c) nevhodné bydlení
d) nerespektování doporučení a pokynů lékaře
e) zneužívání návštěv lékaře v souvislosti se školní docházkou dětí a pracovním zařazením.
Romští občané zneužívají lékařské potvrzení o nemocnosti. V době údajné nemoci pobývají venku, romské děti mají 3x větší absenci školní docházky oproti neromským dětem. Romové, kteří byli zaměstnáni na veřejné službě města měli vysokou nemocnost oproti majoritní skupině pracovníků. Případy protiprávního jednání zdravotnických pracovníků vůči Romům nejsou známy. Programy zaměřené na zlepšení zdravotní situace v romské menšině nemáme.

Bystřice pod Hostýnem – bez informací pracovníka.

Uherské Hradiště – bez informací pracovníka.

Uherský Brod – dle obecných poznatků je zdravotní situace Romů nedobrá, schází osvěta, nezájem romských občanů o dodržování léčebného režimu a prevence. Protiprávní jednání zdravotnického personálu nebylo zaznamenáno. Existence specifických programů zaměřených na zlepšení zdravotní situace Romů není. U pediatrů existují pravidelné preventivní prohlídky dětí.

Počet zdravotně sociálních pomocníků podle krajů

Kraj	Počet zdravotně sociálních pomocníků
Hl. m. Praha	nepůsobí v kraji
Jihočeský	zapojení kraje v roce 2009 (1 pomocnice v lokalitě Prachatice a Volary)
Jihomoravský	2 pomocníci působící ve 4 lokalitách (Brno, Ivanovice na Hané, Břeclav, Lanhožhot, Zastávka u Brna)
Karlovarský	nepůsobí v kraji
Královehradecký	nepůsobí v kraji
Liberecký	nepůsobí v kraji
Moravskoslezský	2 pomocníci (lokalita Bruntál, Karviná (Hranice, Petrovice u Karviné)
Olomoucký	4 pomocníci (lokality Olomouc, Jesenicko, Javornicko a Prostějovsko).
Pardubický	nepůsobí v kraji
Plzeňský	Nepůsobí v kraji
Středočeský	nepůsobí v kraji
Ústecký	nepůsobí v kraji
Vysočina	Nepůsobí v kraji
Zlínský	1 pomocník ve Vsetíně (Charita Vsetín)
Celkem	10 pracovníků

Zdroj: Zpráva o stavu romských komunit 2009

Možnosti řešení v oblasti zdravotní péče pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Větší míra zapojení NNO do osvětové činnosti mezi romskými občany, zejména v oblasti zdravé výživy, zdravého životního stylu, faktorů ovlivňujících zdraví lidí a nutnost prevence ve zdravotnictví. Úsilí při realizaci osvěty je nutné zvýšit a zapojit do nich i zdravotnické pracovníky primární zdravotní péče. Osvěta by se měla zaměřovat zejména na oblast zdravé výživy, omezování kouření, konzumace alkoholu a dalších návykových látek, motivaci k využívání preventivních prohlídek a očkování (zejména v oblasti péče o dítě), na gynekologickou prevenci a plánované rodičovství, na oblast stomatologie a nutnosti dodržování léčebného režimu.
- Důležitým programem pro oblast prevence a zlepšení zdravotní situace Romů je program „*Zdravotně sociální pomocník*“. Na tuto profesi lze čerpat dotace z Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.

9. Terénní práce

Terénní práce je jedním z významných a účinných nástrojů, jak předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců, rodin či celých sociálních skupin z obtížných životních situací a špatné orientaci ve veřejných, především sociálních institucích. Fenomén sociálního vyloučení brání lidem zapojit se do ekonomických, politických, spotřebních a dalších aktivit společnosti, a ve svém důsledku jim tedy znemožňuje být plnoprávnými občany. Terénní práce nemůže stavět na předpokladu, že ji tito jedinci či sociální skupiny sami vyhledají v jejích institucích. Kontakt s klienty v jejich přirozeném prostředí má v sociální práci hluboké kořeny.

Terénní sociální práce je z hlediska zákona o sociálních službách realizována prostřednictvím terénních forem sociálních služeb. Sociální službou se přitom podle §3 a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách rozumí činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Jednotícím znakem těchto služeb je jejich naplňování v přirozeném sociálním prostředí, které §3 d) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách vymezuje jako rodinu a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity. Terénní práci mohou provádět:

a) terénní sociální pracovník, který má způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a odbornou způsobilost tj. vzdělání,
b) terénní pracovník, který naplňuje podmínky způsobilosti k právním úkonům, bezúhonnosti, zdravotní způsobilosti a kvalifikační požadavky kladené na pracovníka.

Terénní pracovník vykonává podle zákona č. 108/2006 Sb., § 116 odst. 1b) základní výchovnou nepedagogickou činnost a 1c) zajišťování sociální pomoci, provádění sociálních depistáží pod vedením sociálního pracovníka, poskytování pomoci při vytváření sociálních a společenských kontaktů a psychické aktivizaci.
Konkrétní činnost terénního pracovníka vyplývá z jejich kompetencí a náplni práce. Terénní pracovník, který má základní vzdělání a absolvoval rekvalifikační kurz, může pracovat jako terénní pracovník v romské komunitě.

„K tomu, aby terénní pracovníci dobře zvládali svoji náročnou práci, nemusí vědět, kdy byla bitva na Bílé hoře, ani jak zní Pythagorova věta". (Laďka Češková o.p.s.Drom Brno).

Výběr terénního pracovníka je poměrně nesnadná záležitost vzhledem k náročnosti profese a nízkému finančnímu ohodnocení. Při výběru by měly být zohledněny i jiné faktory než je formální vzdělání. Od terénního pracovníka by se nemělo čekat, že bude poskytovat specializované a odborné poradenství. Jeho úkolem je základní diagnostika a poté přesměrování klienta na kontaktní místo či osobu poskytující potřebnou službu. Výkon terénní práce závisí ve velké míře na dovednostech, schopnostech, zkušenostech, znalosti terénu, schopnosti pohybovat se v romské komunitě a na místních poměrech obecně.

Od r. 2000 mají obce a NNO možnost se ucházet o dotace na terénní práci v romských komunitách u Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, která poskytuje dotace na terénní práci i terénní sociální práci. Také MPSV ČR poskytuje dotace na terénní sociální práci. Vyhlášení dotačního titulu z RVZRK ČR je každoročně zasíláno všem romským poradcům na obce s rozšířenou působností emailem na vědomí.

Cílem terénní práce je:
- Prevence sociálního vyloučení a jeho prohlubování
- Prevence sociálně rizikových jevů
- Sociální začleňování
- Mírnění negativních důsledků a rizik životních situací klientů, včetně jejich dopadu na společnost
- Zmirňování nerovností, včetně nerovného přístupu ke službám, vzdělávání, bydlení apod.
- Pomoc klientům získávat či znovu nabývat sociální kompetence
- Předávání informací

Cílové skupiny pro terénní práci:
- Osoby ze sociálně vyloučených lokalit, u kterých dochází ke kumulaci problémů (chudoba, dluhy, nezaměstnanost, lichva, špatný stav bydlení, špatný přístup ke službám, nízká kvalita vzdělání, kriminalita apod.)
- Osoby sociálním vyloučením ohrožené
- Osoby ohrožené závislostmi
- Osoby poskytující placené sexuální služby
- Děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy
- Rodiny s dětmi
- Osoby bez přístřeší

Zlín – nevyužívá možnosti dotací na terénní práci v romské komunitě. Terénní práci pro město Zlín vykonává Společnost dobré vůle ARGO Zlín.

Otrokovice - město nezaměstnává terénního pracovníka pro romskou komunitu. Nevyužívají možnosti dotace na terénní práci.

Vizovice – bez informací pracovníka.

Valašské Klobouky – bez informací pracovníka.

Luhačovice – bez informací pracovníka.

Vsetín – na terénní práci v romské komunitě si město žádalo v dotačním programu Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, dotaci na rok 2009 obdrželo ve výši 429 000 Kč pro 3 pracovníky.

Rožnov pod Radhoštěm – terénní práci neprovádí a nevyužívá dotačního programu Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity.

Valašské Meziříčí – terénní práci neprovozují a ani o dotace na Radě vlády ČR pro záležitosti romské komunity nežádají. V rámci sociální služby Charity „Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi se s romskými rodinami v terénu pracuje.

Kroměříž – město nezaměstnává žádného terénního pracovníka pro romskou komunitu. O dotaci na terénní práci si nežádalo u Rady vlády pro záležitosti romské komunity. Snaží se vše zajišťovat v rámci kompetencí sociálního odboru. V roce 2009, ve městě Kroměříž, Bezměrov a Záhlinice vykonávala terénní práci Společnost dobré vůle ARGO Zlín. Terénní pracovnice spolupracovala s pracovníkem určeným na romskou problematiku.

Holešov – město nemělo na začátku roku 2009 terénního pracovníka, ale pak využilo možnosti dotace z Rady vlády pro záležitosti romské komunity a to prostřednictvím 2. kola - Předcházení sociálnímu vyloučení a odstraňování jeho důsledků, podprogram - Podpora terénní práce v celkové výši 200 000 Kč na terénní pracovnici městského úřadu. V Holešově vykonává terénní práci také Společnost dobré vůle ARGO, Zlín.

Bystřice pod Hostýnem – bez informací pracovníka.

Uherské Hradiště – dotace na terénní práci nevyužívá, jelikož na území města se nevyskytuje komunita, která by vyžadovala speciální sociální práci.

Uherský Brod – město terénní pracovníky nemá a nevyužívá dotace z Rady vlády pro záležitosti romské komunity. Terénní práci pro město zajišťuje Společnost dobré vůle ARGO Zlín.

Vzhledem k tomu, že ve Zlínském kraji využilo možnosti dotace pouze město Vsetín a město Holešov, podpořil Zlínský kraj žádost o dotaci na terénní práci Společnosti dobré vůle ARGO Zlín ve výši 300 000, která zajistila terénní práci ve městech Uherský Ostroh a Valašské Klobouky. Společnost dobré vůle ARGO Zlín začala s terénní prací v měsíci dubnu 2009 a ukončila jí v prosinci 2009. Společnost realizuje také dlouhodobý projekt terénních prací v romských lokalitách ve Zlínském kraji, který je financován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státním rozpočtem ČR prostřednictvím MPSV ČR.
Na projektu pracovali 4 terénní pracovníci, z nichž každý měl na starosti jednu lokalitu, dále 1 speciální pedagog, 1 asistent pedagoga, 1 koordinátor a 1 účetní-ekonom. Práce na projektu zajistila zaměstnání pro 4 pracovníky, kteří byli evidováni na úřadu práce, což je velmi prospěšné a 3 pracovníci prošli rekvalifikací a kurzy sociální práce, kde získali oprávnění pro vykonávání funkce, kterou v projektu zastávají. Jedna pracovnice dokončila vysokoškolské vzdělání. Terénní práce z projektu byly realizovány ve městě Kroměříž, Holešov, Uherský Ostroh, Zlín a blízkém okolí těchto měst.
Od dubna 2009, kdy začali projekt realizovat, mají v evidenci 165 klientů včetně dětí, u kterých provádí pravidelnou terénní práci. Vyřešili 34 zadlužení, našli zaměstnání pro 9 uchazečů a pro 1 klienta zabezpečili rekvalifikační kurz. Pro 4 klienty našli vhodné bydlení.

Mimo těchto činností terénní pracovníci pomáhali se sepisováním úředních listin a s osobní asistencí klientům při jednáních na různých institucích.
Polovina pracovního týmu terénních pracovníků je složena z romských uchazečů, což se velmi osvědčuje v praxi. Ve městech Zlín, Uherský Brod, Uherský Ostroh a Kroměříž byla terénní práce prostřednictvím Společnosti dobré vůle ARGO Zlín kladně hodnocena.

Možnosti řešení v oblasti terénní sociální práce pro další období:
Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Doporučení obcím využívat možnosti dotací na terénní práci v romské komunitě u Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity.
- Neziskovým organizacím zabývajícím se integrací romské menšiny do společnosti doporučit možnost žádosti o dotaci na terénní práci v romské komunitě v těch obcích, které nemají zájem na zřízení takového pracovního místa.
- Předcházet terénní prací sociálnímu vyloučení a jeho prohlubování.
- Terénní prací pomáhat sociálnímu začleňování, zmírňovat nerovnosti, včetně nerovného přístupu ke službám, vzdělávání, bydlení apod.
- Terénní prací pomoci klientům získávat sociální kompetence a předávat jim informace.
- Pokud terénní pracovník nemá patřičné vzdělání pro výkon terénní sociální práce, musí podstoupit vzdělávací kurz pro terénní pracovníky, jako základní minimum pro terénní práci.
- Terénní prací lze také mírnit negativní projevy v sousedských vztazích.

10. Migrace Romů

Emigrace Romů do Kanady - zásadní událostí v roce 2009 bylo obnovení vízové povinnosti vůči občanům ČR cestujícím do Kanady a to od 14. července 2009. Jako důvod byl deklarován vysoký počet žadatelů o politický azyl, z nichž velkou část tvořili čeští Romové. Obnovení vízové povinnosti je v rozporu s principem vízové reciprocity, který vůči Kanadě uplatňují země Schengenského systému EU, jehož je ČR členem. Zavedení víz pro české občany cestující do Kanady je prvním případem, kdy se některá ze třetích zemí, vůči které EU neuplatňuje vízovou povinnost, rozhodla zavést víza členské zemi EU. Kanadský krok vytváří nerovnost v rámci EU.

Návrat Romů do ČR, který se v roce 2009 výrazněji projevil, byl i návrat Romů ze zahraničí, který se netýkal jen romských emigrantů z Kanady, ale i těch z Velké Británie a dalších zemí. Navrátivší se rodiny upadají po návratu do ČR do skutečně krizové situace. Většinou se vracejí do prostředí, kde nemají žádné zázemí, protože před odchodem rozprodaly svůj majetek, nemají bydlení a jsou odkázány na pomoc ze strany příbuzných nebo využívají ubytování na komerčních ubytovnách ve vyloučených lokalitách.

Romům po návrtu často chybí finanční prostředky i na ty nejzákladnější potřeby. Autoři zpráv o situaci v krajích zmiňují negativní dopady migrace Romů na situaci dětí, kdy se setkávají s problémy se zápisem na původní školu, dochází u nich k propadu školní úspěšnosti, protože v zahraničí do školy nedocházely a nyní mají potíže začlenit se zpět do výuky a zvládnout učivo, které zameškaly. Nízká školní úspěšnost má vliv na budoucí vzdělanostní šance a pracovní kariéru zejména u dětí, které čeká v brzké době přechod do základního, sekundárního nebo terciárního stupně vzdělávání.

Problémy nastávají i v oblasti zdravotní péče, protože migranti nemají zajištěné zdravotní pojištění, popř. jim narůstal po dobu jejich pobytu v zahraničí dluh. Nárůst dluhů a problémy s exekucemi se u dlužníků samozřejmě netýkaly jen zdravotního pojištění, ale i ostatních finančních závazků, které se jim nepodařilo vyřešit před odchodem z ČR, popř. byly přímo důvodem k odchodu kvůli insolventnosti romských domácnosti. Romové se následně

dostávají do mnohem horší socioekonomické situace, než byli před odchodem z ČR, navíc často nemají šanci čerpat pomoc v rámci záchranné sociální sítě v ČR, nemají šanci na získání ubytování. V Ústeckém kraji hovoří autoři o „neoficiální" migraci ve velkém měřítku, kdy romské rodiny odcházely za svými úspěšnějšími příbuznými, kteří odešli z ČR do zahraničí v předchozím období, a podařilo se jim tam relativně dobře usadit. Romské rodiny za nimi vycestují na přechodnou dobu, pracují zde 12 – 18 měsíců a poté se vrátí zpět do ČR, kde začínají znovu od „nuly". Po vyčerpání svých úspor tuto cestu absolvují znovu.

Na masivní návrat romských rodin nejsou připravená města ani obce, proto je v tom ohledu nutné začít plánovat a koordinovat možné postupy řešení situace navrátivších se rodin.[4]

Zlín – Romové odcházejí do zahraničí za „lepším", za hmotným blahobytem. Odchod Romů ze Zlína není závažný. V roce 2009 nikdo z Romů neemigroval do jiného státu. V dřívějších letech směřovali do Velké Británie, Nizozemí, Belgie a Kanady. Prakticky všichni se vrátili. Některé rodiny odcestovaly i několikrát. Při návratu začínali tam, kde skončili. Vrací se do svých bytů, vždy někdo z široké rodiny byt užívá a platí po dobu jejich nepřítomnosti nájem. Rodině tak nevznikají dluhy na nájemném. Proto jim byty zůstávají.

Otrokovice – závažnost problémů migrace Romů do zahraničí nedokážeme posoudit. Nejčastěji Romové emigrují do Anglie a odchází za „lepším". Nejedná se o hromadný odchod, jde spíše o jednotlivce.

Valašské Klobouky – dvě rodiny, o kterých pracovnice města vědí, opakovaně odjíždí každoročně do zahraničí a opětovně se vracejí zpět do svého trvalého bydliště. U třetí rodiny se jedná pouze o 1 člena, který dlouhodobě pobývá v zahraničí.

Vizovice – bez informací pracovníka.

Luhačovice – bez informací pracovníka.

Vsetín – migrace Romů je způsobena zejména přirozeným vývojem populace, mladí opouštějí rodiny rodičů a zakládají si vlastní rodiny. Závažnost problému nelze posoudit. V poslední době je evidován mírný nárůst návratů ze zahraničí, zejména Anglie. Nedá se říci, že by tato skutečnost měla vliv na změnu postoje samosprávy.

Rožnov pod Radhoštěm – není známo, že by v roce 2009 někdo z Romů emigroval do jiného státu. V minulosti směřovali do Velké Británie. Žádný problém ve městě není s odchodem Romů do ciziny.

Valašské Meziříčí – bez informací pracovníka.

Kroměříž – Romové odchází do ciziny za vidinou blahobytu bez vlastního přičinění. Město Kroměříž nevnímá migraci Romů do zahraničí jako problém, ale jako svobodnou vůli člověka vybrat si místo pro život. Nejčastěji Romové směřují do Velké Británie, odkud se po krátkém čase vracejí zpět do místa svého bydliště. O politický azyl nikdo z Romů v našem regionu nežádal. Naivní představy o bezstarostném životě vystřídá brzy životní realita spojená se způsobem života konkrétního státu. Integrace se jeví jako bezproblémová, Romové se vrací zpět k zakořeněnému způsobu života. Celkem migrovalo z regionu asi 5 rodin, pouze jedna rodina je dlouhodobě mimo republiku.

Holešov – nebyl zaznamenán v minulém roce odchod do zahraničí. V roce 2009 se přestěhoval jeden Rom s družkou a dítětem na Prostějovsko. V lokalitě Holešov, zaznamenáváme dlouhodobý pobyt nehlášených osob.

[4] Zpráva o stavu romských komunit za rok 2009

Bystřice pod Hostýnem – bez informací pracovníka.

Uherské Hradiště – bez informací pracovníka.

Uherský Brod – ve městě nemají případné odchody Romů do ciziny.

11. Hlavní doporučení pracovníků obcí s rozšířenou působností ke zlepšení situace romské menšiny v kraji

Zlín – celospolečensky je třeba více terénních sociálních pracovníků ne jen na Romy, maximální podpora vzdělávání ne jen pro Romy, výchova k celospolečenské toleranci, vzájemné obohacování a poznávání kultur, občanské odpovědnosti (nejen práva, ale i povinnosti), výchova k morálce pro všechny, v médiích více prezentovat pozitivní příklady místo těch odstrašujících.

Otrokovice – ve městě panuje všeobecný názor, že Romové žijící zde jsou integrovaní a jejich potřeby a problémy se řeší jako u ostatních občanů města.

Valašské Klobouky – bez doporučení pracovníka.
Vizovice – bez doporučení pracovníka.
Luhačovice – bez doporučení pracovníka.
Vsetín - bez doporučení pracovníka.

Rožnov pod Radhoštěm – zvýšení početních stavů sociálních pracovníků z řad Romů, přijetí programů proti lichvě i drogovým dealerům, vytvoření kamerového systémů kvůli větší bezpečnosti obyvatel jak z majoritní společnosti, tak i minoritní společnosti, regulace příchodu dalších nájemníků a motivace majitelů domů k péči o byty, zavedení komunitního plánování a koordinace spolupráce státu, radnice i neziskového sektoru, vytvořit motivační proces, který přitáhne pozornost této minoritní skupiny obyvatel k zpřístupnění vzdělávání.

Valašské Meziříčí – bez doporučení pracovníka.

Kroměříž – dvousměrná celospolečenská výchova k toleranci, dvousměrná výchova k odpovědnosti za sebe sama, zvyšování životní a sociální úrovně vlastním přičiněním, hlavně prací, zamezit zneužívání státu v oblasti dávkového systému, vytvořit striktní sankce za zanedbávání povinné školní docházky a přípravy na budoucí povolání.

Holešov – řešit by se měla především vzdělanost, usilovat o dosažení vyššího vzdělání a získání kvalifikace s možností lepšího uplatnění v pracovním procesu, možnost zaměstnávání na veřejně prospěšných pracích, stálá osvěta, terénní práce v rodinách, prevence kriminality a také snaha romského obyvatelstva o zlepšení vlastní sociální situace a určitá míra vynaložené aktivity.

Bystřice pod Hostýnem - bez doporučení pracovníka.
Uherský Brod – intenzivní práce s romskými dětmi a mládeží na národní i městské úrovni, dostupnost zájmových kroužků s ohledem na finanční možnosti romských rodin, nutnost romského terénního pracovníka a mentora na úrovni města, zdravotní osvěta, rodičovská zodpovědnost, asistenti pedagoga na ZŠ, pomoc při doučování a přípravě na SŠ a VŠ, strategický dokument města a priority pomoci romské komunitě pro město, systém vícestupňového bydlení.

Uherské Hradiště - bez doporučení pracovníka.

12. Činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách

Vláda České republiky rozhodla usnesením ze dne 23. ledna 2008 č. 85 o vytvoření Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách a zavázala vedoucího Úřadu vlády, ve spolupráci s ministrem pro lidská práva a menšiny předložit žádost o finanční podporu z Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost (dále jen „OP LZZ“), a to na tři roky pro 12 pilotních lokalit. Dále uložila ministrovi pro lidská práva a menšiny vyhodnotit účinnost pilotního projektu Agentury, včetně zajmu dalších obci a měst o její služby, a v závislosti na výsledcích projektu navrhnout další postup, včetně návrhu institucionálního zabezpečení Agentury s konkrétní právní subjektivitou.

Agentura pomáhá obcím při plánování a zajištění opatření na podporu sociálního začleňování obyvatel vyloučených lokalit, především Romům.

Ve Zlínském kraji působí v lokalitě Holešov na bázi lokálního partnerství, kdy Agenturu zastupuje lokální konzultant z Ostravy. V říjnu 2009 došlo k personální změně na pozici lokálního konzultanta v Holešově. Hlavní prioritou práce lokalního partnerství byla oblast bydlení, kdy v roce 2009 zahájilo město řešení problematiky demolice zastaralých objektů k bydlení ve Školní ulici v centru města. Přibližně 50% obyvatel se podařilo umístit v rámci jednotlivých obecních bytů. V současné chvíli žije v této lokalitě 7 romských rodin, které lze označit za dlouhodobě sociálně vyloučené, v dospělé populaci vesměs dlouhodobě nezaměstnané, ve většině případů zatížené zadlužeností. Město dokončovalo přípravy projektu na výstavbu náhradních ubytovacích kapacit a kapacit k bydlení v částečně segregované oblasti na okraji města. Tento záměr dále zvýší izolaci vyloučených obyvatel a ztíží jejich napojení na městské instituce. Ke konci roku 2009 se rovněž podařilo zajistit partnera pro zvýšení výkonu terénní sociální práce v lokalitách, a to Charitu Otrokovice. Tím se doplňuje působení Společnosti dobré vůle ARGO Zlín.

Mezi další identifikované priority práce lokálního partnerství patří zajištění návazných sociálních služeb, vybudování komunitního centra se zázemím pro sociální služby a pro volnočasové aktivity děti a mládeže. V oblasti vzdělání si lokální partnerství vydefinovalo prioritu podporu komplexní preventivní a aktivizační práce s rodinami a propojení sociální a vzdělávací intervence škol a poskytovatelů sociálních služeb; klíčovou službou pro naplnění priority je zavedeni sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi.[5]

Členové lokálního partnerství:

Agentura - zástupce	**Mgr. Marcela Bužgová**
Město Holešov - zástupce za samosprávu	**Mgr. Rudolf Seifert - místostarosta**
Městský úřad - zástupce za státní správu	PhDr. Viera Horáková – vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví
Městská policie Holešov	Antonín Zalabák
Střední policejní škola MV Holešov	Andrej Rohal – ředitel, Stanislav Daniel
3. základní škola Holešov	Mgr. Jitka Heryanová – ředitelka
Odborné učiliště a základní škola praktická	Mgr. Miroslav Logaj
Charita Holešov	Mgr. Milan Jelínek – ředitel
Jaspis, o.s. Kroměříž	Alois Klepaček – předseda sdružení
Úřad práce Kroměříž	Ing. Stanislava Urubová
Policie ČR, obvodní oddělení Holešov	p. Novák – vedoucí oddělení
Středisko volného času TyMy	Jarmila Valachova – ředitelka

Zdroj: Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách za rok 2009

Realizovaná opatření:

Pro rok 2009 byly připraveny 3 projektové záměry:

1. Škola pro všechny – předkladatel 3. Základní škola Holešov,
2. Terénní programy Holešov – předkladatel Charita Holešov,
3. Volnočasový klub a spontánní aktivity pro romské děti předškolního a mladšího školního věku – předkladatel Středisko volného času Všetuly.

5 Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách za rok 2009

Pro žádný z projektů se však nepodařilo zajistit adekvátní financování. Pod vedením nové lokální konzultantky se začalo s přípravami projektu na vybudování komunitního centra (nízkoprahové zařízení, zázemí pro sociální službu, volnočasové aktivity) v rámci Integrovaného operačního programu v oblasti 3.1b, který by měl navazovat na řešení problematiky bydlení obyvatel Školní ulice. Zároveň je v jednání záměr k Individuálnímu projektu obce (OPLZZ 3.2).

Hodnocení působení Agentury - R. Seifert, místostarosta města:
„Je třeba konstatovat, že v 1. polovině roku 2009 byly aktivity a pověst „Agentury…“ poznamenaná nejasnostmi kolem financování organizace a neúspěchem projektů, které lokální partneři v Holešově ve spolupráci a Agenturou připravili a zpracovali a dokonce jeden již začali realizovat. Tomuto rozčarování nedokázala dobrou prací zabránit ani Ing. K. Machaliková, která v létě téhož roku z „Agentury…“ odešla.
V říjnu roku 2009 obnovila aktivity „Agentury…“ v Holešově Mgr. Marcela Bužgová, lokální konzultantka za Slezskou Ostravu a Holešov, a oživily se tím i setkávání a aktivity členů „lokálního partnerství“. V následující době proběhla řada jednání zástupkyně „Agentury…“ na školách, se zástupci dalších organizací zabývajících se terénní prací v lokalitě, zpracovány byly swot analýzy nejdůležitějších oblastí pro „začleňování“ apod. Od nástupu Mgr. M. Bužgové se tedy obnovily aktivity „Agentury…“ a je také přínosná její poradenská činnost.
Celkově se dá ale rok 2009 a spolupráce s „Agenturou …“ hodnotit ne zcela kladně, protože se nepodařilo konkrétními kroky či evidentními výsledky realizovat hmatatelná řešeni. Veškeré konkrétní věci týkající se řešení bytové otázky, terénní práce v lokalitě apod. zatím nese město Holešov se svými organizacemi a subjekty z regionu zbývající se pomoci sociálním slabým spoluobčanům.“[6]

13. Podprogram na integraci romské komunity z rozpočtu Zlínského kraje

V roce 2009 Zlínský kraj vyhlásil podprogram na integraci v celkové finanční výši 700 000,- Kč, který administroval Odbor Kancelář hejtmana. Hodnocení podprogramu vychází z čl. 11 Statutu Programového fondu Zlínského kraje ST/06/05/05 a čl. 25 Metodického pokynu MP/13/06/07 Pravidla pro poskytování podpory na základě podprogramu a podpory ve formě přímé dotace z Programového fondu Zlínského kraje. Bylo přijato 9 projektů, v celkové výši 1 017 000,- Kč, z tohoto počtu 1 projekt nebyl podpořen, 8 projektů bylo podpořeno v celkové výši 700 000,- Kč.

Podpořené subjekty v roce 2009

	Název subjektu	**Název projektu**	**Schválená částka**
1.	Středisko volného času Holešov	Asistent volnočasových aktivit romských dětí	**128 000,- Kč**
2.	ZŠ a MŠ Vsetín	Využití kulturních a uměleckých činností a jejich prezentace k utváření pozitivních vlastností osobnosti u romských dětí v souvislosti s jejich výchovnými a vzdělávacími potřebami	**85 000,- Kč**
3.	Školské rodičovské sdružení Na cestě Vsetín	Zůstat „po škole“ není nuda	**65 000,- Kč**
4.	o.s. Cyrillos Vsetín	Kampaň proti rasismu United Colours oFsetín 09	**40 000,-Kč**
5.	Diakonie ČCE – středisko Vsetín	Jilestar	**40 000,- Kč**
6.	Charita Valašské Meziříčí	Přiblížení škole	**68 200,- Kč**
7.	o. s. Romani godži Vsetín	Pohybem ke zdraví, vzděláním k dorozumění	**142 000,- Kč ***
8.	o. s. Kadlub Vsetín	Projekt 1336	**60 000,- Kč**
9.	**Celkem**		**628 200,- Kč**

* pozn. Po doručení vyúčtování v listopadu 2009 byla Charitě Val.Meziříčí snížena dotace ze 140 tis. na 68 200 Kč

6 Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách za rok 2009

14. Plnění akčního plánu

Akční plán obsahuje aktivity a činnosti Krajského úřadu Zlínského kraje vedoucí k naplňování priorit vycházející z těchto cílů a v roce 2009 proběhlo následující plnění :

1. Zvýšení životní úrovně Romů

Priorita 1.1

Aktivita	Metodická a finanční podpora terénní práce realizované neziskovými organizacemi a obcemi Zlínského kraje
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, finanční podpora, jednání s neziskovými organizacemi a obcemi
Kvantifikace výstupů	Pořádání seminářů 1x ročně, finanční podpora min. 1 podpořený subjekt, zápisy z jednání s NNO a obcemi 1x ročně
Plnění 2009	- Podpora terénní práce ve výši 300 tis. Kč Společnosti dobré vůle ARGO Zlín na terénní práci ve Zlínském kraji v roce 2009 - Dvoudenní seminář týkající se záležitostí romské menšiny pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga a zdravotní pracovníky - Seminář pro romské poradce obcí s rozšířenou působností k problematice předlužených domácností

Priorita 1.2

Aktivita	Metodická podpora kraje pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga, romské poradce za účelem zvýšení životní úrovně Romů
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů
Kvantifikace výstupů	Pořádání seminářů min. 1x ročně
Plnění 2009	- Dvoudenní seminář týkající se záležitostí romské menšiny pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga a zdravotní pracovníky - Seminář pro romské poradce obcí s rozšířenou působností k problematice předlužených domácností

Priorita 1.3

Aktivita	Metodická podpora obcí Zlínského kraje v oblasti bytové problematiky
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Předávání informací o vyhlášených programech na výstavbu sociálních bytů, metodická podpora při zajišťování doprovodného sociálního programu, pořádání seminářů, jednání s představiteli obcí
Kvantifikace výstupů	Předávání informací o vyhlášených programech min. 1x ročně, pořádání seminářů min. 1x ročně, pořádání jednání s představiteli obce min. 2x ročně
Plnění 2009	- Rozesílání informací na obce a města o vyhlášení dotačního programu Ministerstva pro místní rozvoj (podpora sociálního bydlení) - Účast na Pracovní komisi pro etnické menšiny ve Vsetíně, která se zabývala převážně bydlením Romů v lokalitě Poschla ve Vsetíně - Řešení bytových záležitostí Romů v obci Bezměrov, Drnovice, Městě Valašské Klobouky, Slavičín, Hulín-místní část Záhlinice

Priorita 1.3

Aktivita	Metodická podpora neziskových organizací za účelem zvýšení zaměstnanosti v romských komunitách, metodická pomoc obcím a podpora vzniku sociálních firem ve ZK
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Předávání informací o vyhlášených dotačních titulech, metodická pomoc při zpracování a realizaci projektů pro neziskové organizace, jednání s představiteli obcí a oslovování zájemců o vznik sociální firmy
Kvantifikace výstupů	Předávání informací o vyhlášených programech min. 1x ročně, pořádání seminářů min. 1x ročně, jednání s představiteli obce min. 2x ročně
Plnění 2009	- Metodická pomoc krajské koordinátorky k veřejné službě a dlouhodobě nezaměstnaných Romů - Rozesílání informací o možnosti zřízení sociální firmy

Priorita 1.3

Aktivita	Podpora obcí za účelem vzniku pracovních skupin pro integraci Romů, jednání s obcemi za účelem vzniku prac. skupin, členství krajského koordinátora v prac. skupinách
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstup	Jednání s obcemi za účelem zřízení pracovních skupin
Kvantifikace výstupů	Jednání krajského koordinátora min. 2x ročně
Plnění 2009	- Účast na Pracovní komisi pro etnické menšiny ve Vsetíně - Jednání s lokální konzultantkou Agentury pro sociální začleňování pro lokalitu Holešov o zapojení Romů do lokálního partnerství

Priorita 1.4

Aktivita	Metodická podpora neziskovým organizacím na zřízení zdravotního pracovníka pro romskou menšinu
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, jednání s neziskovými organizacemi a obcemi, předávání informací o vyhlášených dotačních titulech na podporu zřízení funkce zdravotního pracovníka
Kvantifikace výstupů	Předávání informací o vyhlášených programech RVZRK a MPSV ČR min. 1x ročně, pořádání seminářů min. 1x ročně, jednání s představiteli obce min. 2x ročně.
Plnění 2009	- Dvoudenní seminář týkající se záležitostí romské menšiny pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga a zdravotní pracovníky - Zasílání informací o vyhlášeném dotačním titulu na podporu zřízení funkce zdravotního pracovníka NNO ve Zlínském kraji - Konzultace s Charitou Vsetín k dotaci na zdravotního pracovníka pro romskou menšinu

2. Zvýšení vzdělanosti a uchování tradic

Priorita 2.1

Aktivita	Metodická a finanční podpora obcím, školským zařízením a neziskovým organizacím v oblasti aktivit týkající se vzdělání romských dětí
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, jednání se školskými zařízeními, neziskovými organizacemi a obcemi, předávání informací o vyhlášených dotačních titulech MŠMT ČR a RVZRK
Kvantifikace výstupů	Předávání informací o vyhlášených programech MŠMT ČR a RVZRK min. 1x ročně, pořádání seminářů min. 1x ročně, jednání se zástupci školských zařízení a s představiteli obcí min. 2x ročně
Plnění 2009	- Dvoudenní seminář týkající se záležitostí romské menšiny pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga a zdravotní pracovníky - Jednání na ZŠ Masarykova ve Valašském Meziříčí za účasti starosty a místostarostky města, ministra pro lidská práva, radní Zlínského kraje a krajské koordinátorky - Doučování romský dětí v Holešově pracovníky Společnosti dobré vůle ARGO Zlín - Účast krajské koordinátorky jako členky komise pro vyhodnocení žádostí v rámci programu „Na podporu škol, které realizují inkluzivní vzdělávání a vzdělávání dětí a žáků se sociokulturním znevýhodněním“ - Rozesílání vyhlášených programů MŠMT (dotace na romské středoškoláky, dotace na asistenty pedagoga) - Účast krajské koordinátorky na odborném semináři „Dítě v krizi“ pořádaným společnosti Kalokagathie s.r.o., Praha - Účast krajské koordinátorky na semináři na téma „Koncepce romské integrace“ pořádaný Radou vlády ČR pro záležitosti romské menšiny v Liberci - Účast krajské koordinátorky na vzdělávacím kurzu pořádaným sdružením Soužití, Ostrava

Priorita 2.2

Aktivita	Podpora aktivit udržení a rozvoje romského jazyka a tradic
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, finanční podpora, jednání s neziskovými organizacemi a obcemi, pořádání akcí ve spolupráci s krajem
Kvantifikace výstupů	Pořádání seminářů 1x v období 2009–2013, finanční podpora min. 1 podpořený subjekt, zápisy z jednání s NNO a obcemi 1x ročně, spolupráce kraje na akci min. 1x ročně
Plnění 2009	- Realizace Podprogramu na integraci Romů ve Zlínském kraji s vyhlášenou oblastí – vzdělávací a výchovné aktivity pro romskou menšinu, umělecké a kulturní aktivity romské menšiny a volnočasové aktivity - Přeposílání informací o vyhlášených dotačních titulech Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny a Ministerstva kultury ČR - Návštěva koncentračního tábora Osvětim v Polsku (uctění památky Romů)

Priorita 2.3

Aktivita	Podpora aktivit k vytvoření tolerantního prostředí bez předsudků
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, finanční podpora, spolupráce na akcích podporující vytvoření tolerantního prostředí bez předsudků, realizace krajského projektu Multikulturní škola
Kvantifikace výstupů	Pořádání seminářů 1x v období 2009–2013, finanční podpora min. 1 podpořený subjekt, spolupráce kraje na akci min. 1x ročně, realizace krajského projektu
Plnění 2009	- Finanční podpora sdružení Kadlub Vsetín na projekt „Projekt 1336“, který představil většinové společnosti vystěhování Romů z pavlačového domu ve Vsetíně - Finanční podpora sdružení Cyrillos Vsetín na projekt „Kampaň proti rasismu United Colours oFvsetin 09“ - Zahájení realizace projektu Zlínského kraje „Multikulturní škola“ zaměřený na prevenci rasismu a xenofobie ve vybraných školách a organizacích pracujících s mládeží - Zahájení realizace projektu „MKV – 400x na českých školách“ občanského sdružení Slovo 21, Praha zaměření na rozvoj výuky průřezového tématu multikulturní výchovy ve vybraných školách v kraji

3. Odstranění vnějších překážek k začleňování Romů do společnosti

Priorita 3.1

Aktivita	Podpora aktivit k odstranění všech forem diskriminace jednotlivců i celých skupin vymezených rasou, barvou pleti, národností, jazykem, příslušností k národu či etnické skupině
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Finanční podpora, spolupráce kraje na akcích, jednání Komise pro národnostní menšiny RZK
Kvantifikace výstupů	Finanční podpora min. 1 podpořený subjekt, spolupráce kraje na akci min. 1x ročně, zápis z Komise pro národnostní menšiny RZK min. 2× ročně
Plnění 2009	- Zasedání Komise pro národnostní menšiny Rady Zlínského kraje a to 2x ročně; komise měla 14 členů, z toho 5 členů je romského původu; složení komise je zveřejněno na webových stránkách kraje - Zahájení realizace projektu Zlínského kraje „Multikulturní škola“ zaměřený na prevenci rasismu a xenofobie ve vybraných školách a organizacích pracujících s mládeží - Zahájení realizace projektu „MKV – 400x na českých školách“ občanského sdružení Slovo 21, Praha zaměření na rozvoj výuky průřezového tématu multikulturní výchovy ve vybraných školách v kraji

Priorita 3.2

Aktivita	Podpora aktivit vedoucí k zastavení vzniku a šíření vyloučených romských enkláv tzv. ghettoizace a aktivit vedoucích k rozmělnění současných romských enkláv
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Jednání s obcemi, jednání Komise pro národnostní menšiny RZK
Kvantifikace výstupů	Jednání s obcemi min. 2x ročně, zápis z Komise pro národnostní menšiny RZK min. 2x ročně
Plnění 2009	- Členství v Pracovní skupině na etnické menšiny ve Vsetíně a řešení lokality Poschla - Jednání se zástupci obce Bezměrov - Jednání se zástupci Města Holešov o vystěhování Romů do vyloučené lokality Bořenovská - Jednání se zástupci Města Hulín o bytové záležitosti romské rodiny v místní části Záhlinice

Priorita 3.3

Aktivita	Podpora a spolupráce při zajištění bezpečnosti příslušníků romských menšin potlačováním extremismu a veřejným pranýřováním rasistických projevů
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Jednání s PČR, jednání s obcemi za účelem zavedení funkce asistenta MP z řad Romů, jednání Komise pro národnostní menšiny RZK
Kvantifikace výstupů	Jednání s obcemi min. 2x v období 2009–2013, zápis z Komise pro národnostní menšiny RZK min. 2x v období 2009–2013, jednání s PČR min. 2x v období 2009–2013
Plnění 2009	- Jednání s PČR Holešov kvůli zadržení romského chlapce a nepřiměřeného zásahu policie - Jednání na MP Vsetín o přijetí romského pomocníka - Členství ředitele MP Vsetína v Pracovní skupině pro etnické menšiny města Vsetín - Účast krajské koordinátorky na „Diskusi u kulatého stolu“, kterou pořádala Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny a Ministerstvo vnitra ČR ke zrušení Dělnické strany

Priorita 3.4

Aktivita	Podpora aktivit a spolupráce kraje v zabránění segregace a sociálního vyloučení Romů
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Jednání s neziskovými organizacemi a obcemi, jednání Komise pro národnostní menšiny RZK
Kvantifikace výstupů	Jednání s NNO nebo obcemi min. 2x v období 2009–2013, zápis z Komise pro národnostní menšiny RZK min. 2x v období 2009–2013
Plnění 2009	- Jednání krajské koordinátorky s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny na téma segregace a sociální vyloučení Romů ve Zlínském kraji - Účast krajské koordinátorky na semináři na téma „Vliv Agentury pro sociální začleňování na integraci Romů a přístup měst v jednotlivých krajích k integraci Romů a plnění vládní Koncepce na integraci Romů“ pořádaný Radou vlády ČR pro záležitosti romské menšiny pro krajské koordinátory, romské poradce a NNO - Jednání ve Valašském Meziříčí k záležitosti vzniku „romské 1. třídy“

Foto z uctění památky zesnulých v koncentračním táboře Osvětim a Brezinka 14. 11. 2010

Foto ze školení terénních pracovníků Zlínského kraje

Foto z projektu ZK „Multikulturní škola“

Foto z projektu o.s. Slovo 21, Praha „400 x Multikultura do českých škol“